

BOJANA IVANČEVIĆ

MUZIČKA ZBIRKA KNJIŽNICE UDINE ALGAROTTIJA

I

OPĆI POGLED NA KNJIŽNICU I NJEZINA SABIRAČA UDINU ALGAROTTIJA

Zadatak je ovoga rada da utvrdi stanje fonda muzičke zbirke Nikole Udine Algarottija, čuvane u Hrvatskom glazbenom zavodu u Zagrebu, i da pokuša odrediti njenu vrijednost i značenje. Oba ta glavna poglavlja ovoga rada upotpunjena su u uvodnom poglavlju podacima o historijatu zbirke i o njezinu zaslužnom sabiraču Nikoli Udini Algarottiju.

1. Historijat i opća karakteristika knjižnice i zbirke muzikalija

O postojanju knjižnice Nikole Udine Algarottija, koja se kao cjelina nalazi na tlu naše domovine već preko stotinu godina, znao je, a i danas znade samo nevelik dio naše kulturne javnosti. Tome je svakako uzrok što je ta bogata knjižnica koja je prije stotinu godina imala oko 8000–9000 svezaka bila teško pristupačna široj, pa i znanstvenoj javnosti dok se nalazila u pohrani kod krčke biskupije.

Prema podacima koje mi je uspjelo sakupiti o historijatu te knjižnice dadu se utvrditi ove činjenice:

Vlasnikom i dugogodišnjim sakupljačem njezina knjižničkog i muzikalijaskog fonda bio je Nikola Udina Algarotti (Krk 1791 – Beč 1838), opat i profesor o kojemu će poslije biti i napose govora.

Svoju knjižnicu koja se sastojala od različitih djela, pretežno znanstvenog karaktera, i vrijedne zbirke muzičkih djela i muzičkih instrumenata, oporučno je Nikola Udina Algarotti ostavio 26. VII 1826. krčkoj biskupiji i poglavarstvu svoga rodnog grada Krka da bi sve to duhovno blago bilo od koristi za obrazovanje njegovih zemljaka,

krčkih otočana. Posebnim kodiciom od 3. IX 1833. dopunio je oporuku određujući da se knjižnica brigom biskupije i općinskoga poglavarstva grada Krka pouzdano pohrani kako ne bi propao »znoj, uštede i bdjenja«¹ njegova života.

Nakon Udinine smrti (1838) oporuka je u cijelosti izvršena, i to godine 1840, kad su se našla potrebna sredstva za dopremu cijele Udinine ostavštine iz Beča u Krk. Za dopremu knjižnice dao je prilog od 300 forinti tadašnji krčki biskup Bartul Bozanić. Da bi se knjižnica nakon dopreme mogla pouzdano smjestiti, zaključile su mjesne vlasti da se u tu svrhu restaurira i uredi krčka zgrada zvana »Fondaco« u tadašnjoj ulici sv. Katarine (danas Ulica XIII divizije). Taj je zaključak odobrilo Okružno poglavarstvo za Istru god. 1840. kao i odluku mještana da se iste godine u Krku osnuje kulturno društvo »Biblioteca Algarotti«. Njegovi su članovi bili od strane biskupije biskup i kanonici krčke biskupije kao utemeljitelji, a uz njih i mjesna »Cittanica« (Casino di letteratura). To je društvo kao uprava »Knjižnice Algarotti« živjelo sve do godine 1894, kad je raspušteno odlukom političke Ispostave (Ekspoziture) u Krku od 17. IX 1894. (br. 1480).

Poslije toga datuma knjižnica je, koliko je poznato, uglavnom pod upravom biskupije i općine, ne vršeći nikakve javno-prosvjetne ni znanstvene funkcije. To je jamačno i ponukalo općinsko zastupstvo grada Krka da se odrekne – po svoj prilici u sporazumu s biskupijom – daljega učesća u upravi te knjižnice i da na prijedlog općinskog načelnika dra Petra Velčića 13. III 1927. jednoglasno stvori ovaj zaključak: »Općinsko je vijeće u načelu za to da se Algarottijeva knjižnica napusti i predadu knjige i ostali inventar upravi župne crkve, a da se instrumenti, koji se navodno nalaze sada kod dra Kresnika na Sušaku, kod ovoga ustegnu i predadu općini ili stolnoj crkvi.« (Prema bilješcima mons. Polonija.)

Što je od te odredbe općinskoga poglavarstva grada Krka i izvršeno, napose u pitanju vraćanja dragocjenih muzičkih instrumenata od strane dra Kresnika, ne da se utvrditi. A da je u Udininoj zbirci muzičkih instrumenata bilo i dragocjenih primjeraka svjedoči proglas dra Kubića, mjesnoga advokata i rukovodioca akcije oko osnutka društva »Knjižnica Algarotti«, u kojem se 6. I 1842. utvrđuje stvarno stanje Algarottijeve knjižnice i zbirke muzičkih instrumenata riječima: »Algarottijeva knjižnica sastoji se od osam do devet tisuća svezaka znanstvenih djela s područja antičkih i modernih znanosti na gotovo svim jezicima, među kojima ima i vanredno rijetkih izdanja; tu je i bogat izbor crkvene, kazališne, koncertne i plesne glazbe, u prijepisima, partita-

¹ »Tutta la collezione di libri d'ogni sorte, Musica ed instrumenti lascio alla Chiesa Cattedrale di Veglia, deputando a procuratore e Guardiano della medesima, il capo della Comune pregandolo a destinare un locale proprio, ben custodito onde non vada in rovina quanto costò a me tutti i sudori e risparmi e viglie della mia vita.«

Nikola Udina-Algarotti u svom kodicilu

(prema zabilježkama dobivenim od mons. Polonija, Krk).

rama pa i u izvornim rukopisima Haydna i Mozarta i drugih autora, kao i različitih muzičkih instrumenata, među kojima s udivljenjem čitamo imena kao što su Stainer, Amati, Stradivari, Guarneri itd.²

Godine 1928. bila je čitava Udinina ostavština smještena u prostorijama nad sakristijom krčke katedrale,³ gdje se i danas nalazi s izuzetkom njezina fonda muzičkih djela. Taj je fond na inicijativu dra Dragana Plamenca, u sporazumu s krčkom biskupijom, prenesen 1935. u Zagreb i pohranjen u Hrv. glazbenom zavodu.⁴

2. Današnje stanje zbirke muzičkih djela u knjižnici Nikole Udine Algarottija

Zbirka muzičkih djela Algarottijeve knjižnice nalazi se danas smještena u osamdeset obimnih kartonskih kutija u arhivu Hrvatskoga glazbenog zavoda, a poznata je upućenijem dijelu naše muzičke javnosti pod imenom muzičke zbirke Algarotti.

U njoj se nalazi oko tri tisuće muzičkih djela. Među njima ima autografa, prijepisa i štampanih kompozicija. To se daje utvrditi i na temelju dvaju kataloga koji se nalaze u knjižnici: jedan je starijega podrijetla, u obliku knjižnoga kataloga a drugi je suvremeni karto-

² Donosimo u cijelosti tekst ovoga zanimljivoga izvornoga dokumenta, koji je od odlučna značenja za povijest Algarottijeve knjižnice:

Veglia 6 gennaio 1842.

A di due del corrente venne in questa città inaugurata la biblioteca Algarotti con esultanza de' buoni isolani, che videro il patrio suolo distinguersi e farsi centro a più esteso incivilimento. Tale istituto, che costò al benemerito loro concittadino tante fatiche, privazioni e dispendi, si compone di otto in novemila volumi d'opere scientifiche antiche e moderne in quasi tutte le lingue, alcune delle quali eccellenti per rarità ed edizione; di scelta e copiosa quantità di musica da chiesa, teatro, concerto e ballo, tanto in copie che in partitura, tratta anche dagli originali stessi di Haydn e Mozart e d'altri celebri autori, e di varii musicali strumenti, ne quali con ammirazione leggonsi i nomi di Stainer, Amati, Stradivario, Guarneri ecc., a cui altresì vanno uniti molti trattati di composizione, scuole di canto e degli altri più usati stromenti. Questi oggetti furono ordinati e distribuiti entro di apposito edificio, restaurato ed allestito per cura privata, concorrendosi liberalmente (tekst nečitljiv, B. I.) e Rev. monsignor vescovo Bartolomeo Bazanich, il reverendissimo capitolo, il clero, l'ordine regolare dei M. O., il corpo scolastico, alcuni impiegati, e gran parte dei benestanti cittadini. Oltre che di servire a convegno e diletto particolare dei soci fondatori l'istituto sarà accessibile tre volte la settimana al pubblico, e verrà consecutivamente fornito di un erbario, di lapidi antiche, e di ciò che localmente fosse atto a fermare l'attenzione del forestiero. Ciò si rende noto all'oggetto di persuadere, che se l'onda divide dagli interessi materiali, non ci toglie però in tutto all'intellettuale progresso dei tempi, e come con piccoli mezzi ottengansi effetti non comuni, qualora a generoso fine collimino bene ordinate le forze, pronta e concorde la volontà, inalterabile il proponimento.

Dr. Cubich

³ Isp. Sepić Ante: Zbornik dubrovačkoga pjesništva od Krčanina Nikole Udine Algarottija, »Nastavni Vjesnik«, knj. XXXVI, Zagreb 1928, str. 101.

⁴ Isp. A. Goglia: Hrvatski glazbeni zavod u deceniju 1927-1937, Zagreb 1937, str. 7. (separat iz časopisa »Sv. Cecilija«, 1937).

tečni katalog (na kataložnim listićima). Prvom, nepotpunom katalogu autor je dr Božidar Širola, a drugi su sastavili Dragan Plamenac i Josip Andreis. Oba su kataloga tzv. abecedni katalozi (po abecednom redu kompozitora). Sama muzička djela razvrstana su u kutijama po određenim stručnim skupinama. Obimnije podatke o toj zbirci objavio je Josip Andreis, koji je tom prilikom utvrdio, među ostalim, i ove činjenice: »Muzikalije su u kutijama porazmještene istim redom kako su popisane u prvobitnom popisu, tj. uglavnom po strukama. Već letimični pregled odaje bogatstvo zbirke, u kojoj su zastupljeni svi ogranci muzičkog ostvarenja: komorna muzika (kvinteti, kvarteti, triji, dui); koncertna muzika (simfonije, predigre); klavirska djela svih vrsta (od sonata do plesnih forma), raznovrsni plesovi i kraće kompozicije različita karaktera za manje instrumentalne sastave; ogroman je broj vokalnih djela, koja također spadaju u sve vrste vokalnoga stvaranja. Tu ima odlomaka iz velikog broja opernih djela, popjevaka, zborova i – razumljivo – mnogo duhovnih kompozicija u svim formama duhovne muzike (mise, rekvijemi, oratoriji, litanije, ofertoriji, graduala i dr.). Ima i nešto teorijsko-pedagoške muzičke literature.«⁵

To bi bila, u glavnim crtama, prema Andreisu, muzička sadržina Algarottijeve zbirke.

– »Ako se malo zaustavimo kod cedulja kartoteke i imena kompozitora koji su u zbirci zastupani – piše prof. J. Andreis na citiranome mjestu – susrest ćemo se s pojavom koja je u povijesti kulturnog stvaranja prilično redovita. U kartoteci nailazimo na krupna imena muzičke historije (no Bach je zastupan samo jednom kompozicijom; tek potkraj Algarottijeva života počela je tzv. »Bachova renesansa«), ali često i na takva koja su i za stručno izobraženog muzičara nova. A ipak po djelima koja se u zbirci nalaze vidi se da su ti zaboravljeni muzičari radili veoma ozbiljno i marljivo u oblasti komorne, simfonijske, koncertantne, duhovne muzike i da su se njihova djela nekada često izvodila. Međutim, selekcija vremena vrši svoje (iako katkada s nepravdom koju kasnije generacije korigiraju) i pokriva arhivskom prašinom napose djela u kojima nije bilo dovoljno životne snage --- «

Iznoseći to mišljenje o Algarottijevoj zbirci, Andreis istodobno ističe posebnu vrijednost ove i sličnih zbirki za naučno ispitivanje muzičko-stilskih osobina jedne epohe, te zaključuje svoje izvođe riječima: »Algarottijeva zbirka predstavlja svakako zanimljiv napor jednog čovjeka u sakupljanju muzičkih djela iz svih područja. Pa ako i nisu sva prikupljena djela na jednakoj visini, ona omogućuju uvid u mnoga nastojanja, težnje i ukus srednjoevropske muzičke publike dvadesetih i tridesetih godina prošlog stoljeća. U tom pogledu treba zbirku smatrati i objektom korisnog studija.«⁶

Ova posljednja tvrdnja dala je glavnu pobudu za nastanak ovog rada.

⁵ Isp. A (ndreis) J (osip): O zbirci Udina-Algarotti, »Muzičke novine«, god. III, br. 3 (23), Zagreb 1948, str. 2.

⁶ Ibid., str. 4.

3. Ličnost sabirača zbirke Nikole Udine Algarottija

Prema biografskim podacima koje mi je uspjelo sabrati u Krku, pa u Beču i Salzburgu, Nikola Uđina se rodio na Krku 26. XI 1791. u seljačkoj obitelji. Otac mu je bio zemljoradnik Franjo Uđina, koji se, nakon smrti prve žene, po drugi put oženio udovom Katarinom Ostrogović i s njom imao sina Nikolu.

Niže škole završio je Nikola Uđina u svom rodnom gradu, a zatim je bio upućen na dalje školovanje u splitsko sjemenište da bi se posvetio svećeničkom zvanju. Kako je u Splitu pokazivao zamjeran dar i marljivost u nauci, poslala ga je biskupija kao gotova svećenika na dalje usavršavanje u Beč.

Godine 1821. bio je u Beču primljen u viši bogoslovni zavod sv. Augustina (c. r. Convitto in Vienna) na račun krčke biskupije, a na usrdnu preporuku biskupskog ordinarijata od 9. IX 1820. (br. 300), u kojoj se ističe da je Nikola Uđina, svećenik splitske stolne crkve »dotato di molto talento, molto bene istradato nelle cognizioni della lingua dominante tedesca«. U Beču ostaje do 1824, s malim prekidom 1823, kad za vrijeme školskih praznika boravi kraće vrijeme na rodnome Krku. Da li se nakon završetka svojih teoloških studija u Beču nije htio ili nije mogao odmah trajno uposliti u Beču, nije jasno, ali iz spisa sačuvanih u Krku izlazi da se u ožujku 1824. obratio iz bečkog konvikta molbom tršćanskoj vladi da mu dodijeli mjesto vjeroučitelja na ženskoj pučkoj školi u Krku. U toj molbi upotrebljava prvi put prezime Algarotti. U dopisu tršćanskoj vladi (dopis br. 147/1824) navodi krčki župnik Šintić da je Nikola Uđina uzeo sebi novo prezime Algarotti, preuzevši ga »idealno« (»da esso lui idealmente assunto«) od ugledne veroneške obitelji Algarotti (»ch'è una famiglia rispettabile veronese«). Uđinina je molba bila uvažena, pa je odlukom primorsko-tršćanske vlade od 12. IV 1824. imenovan vjeroučiteljem na ženskoj pučkoj školi u Krku.

Šintićeve informacije o nastanku kasnijega Uđinina prezimena Algarotti od osnovne je važnosti za utvrđivanje Uđinine nacionalne pripadnosti. Jer prezime Algarotti zavodilo je poneke novije istraživače Uđinina života i rada dotle da su ga smatrali Talijanom.⁷ Kako smo ranije vidjeli, Nikola Uđina seljačkog je podrijetla, Krčanin, sin Hrvata Krčaniina Franje Udine i Hrvatice Katice Ostrogović. Činjenica, pak, da je on promijenio, odnosno nadopunio svoje seljačko prezime Uđina u otmjenije prezime ugledne veroneške porodice Algarotti nije nipošto osamljen slučaj u našoj kulturnoj povijesti: tadašnja zapadnoevropska kulturna atmosfera koja je s druge strane Jadrana zapljuskivala gradove naše jadranske obale u XVIII i XIX stoljeću djelovala je često denacionalizatorski, pa su manje otporni pojedinci – pripadnici naše narodnosti i krvi, a poklonici talijanske kulture – pravili s njom kompromise na način kako je to učinio i Uđina.

⁷ Isp. Šepić, 1. c., str. 103.

A tko su krčki Udine? Spomenuli smo već da je Nikolin otac Franjo bio krčki zemljoradnik. Moglo bi se zaključivati – možda i netačno – da prezime etimologijom ukazuje na to da je Udina bio pravi, upravo siromašni pučanin (Udina = Hudina = bijednik, siromah). Da je prezime Udina postojalo u hrvatskim krajevima već u davnim vremenima, svjedoče Tkalcíćeva Monumenta episc. Zagrabienensis, I, 85. (1245), koja to prezime nalaze već u XIII stoljeću.⁸

Prema svemu tome treba Nikolu Udinu nazvanog Algarotti smatrati pravim primorskim Hrvatom.

O tome svjedoči i Udinino zanimanje našom narodnom književnošću, napose dubrovačkom književnošću, koju je još kao mladi sjemeništarač u Splitu upoznao i zavolio. Rječito o tome govore zbirke naših narodnih pjesama koje je on sastavio i za štampu spremio, ali su ostale u rukopisu i danas bi se imale nalaziti u onome dijelu njegove knjižnice koji je smješten u krčkoj stolnoj crkvi.⁹

Italijanizirao je Udina svoje prezime u zvučno i otmjeno veroneško Algarotti možda i iz računa: da mu prezime, takmičući se za namještenje, bilo u Beču, Salzburgu ili u potalijančenom Krku, postigne što povoljniji dojam. Možda je u tom pogledu imao i uspjeha, jer je dotjerao do profesora filologije u Salzburgu i do upravitelja francuske crkve u Beču u činu opata.

U Krku je vjeroučitelj »Algarotti« ostao samo nepuna dva mjeseca, iako je zabilježeno u njegovoj ocjeni rada da je bio »ottimo e molto zelante«. On je, naime, već 7. lipnja iste godine (1824) bio imenovan profesorom talijanske književnosti i jezika na liceju u Salzburgu, kamo je stigao 5. X 1824. Bile su mu tada 33 godine.

O njegovoj nastavničkoj djelatnosti u Salzburgu nema nikakvih podataka. Ne znamo ni tačnog datuma kad je napustio Salzburg, i oputio se u Beč, gdje je kao upravitelj bečke francuske crkve umro rano, 6. srpnja 1838. u četrdeset i osmoj godini života.

Činjenica da je Udina svoje zbirke i knjižnicu, koje u citiranom kodiciu iz god. 1833. naziva »znojem, uštedama i bdijenjima svoga života«, ostavio rodnom gradu Krku svjedoči rječito da se Udina unatoč promjeni prezimena kao rođeni Krčanin i Hrvat ipak nije mogao do kraja i srcem otrgnuti od svoje zemlje i naroda.

⁸ Isp. Rječnik hrvatskoga ili erpskoga jezika Jugosl. akademije, dio III, str. 724, sub voce Hudina, m. ime muško. – Matice krštenih na Krku pišu to prezime Giudina (informacija N. Bonifačića Rožina).

⁹ Isp. Šepić, I. c., str. 101–104.

II

MUZIČKI FOND ZBIRKE

Uvodne napomene

Grada sadržana u Algarottijevoj muzičkoj zbirci razvrstana je u ovih pet skupina: 1) vokalna muzika; 2) komorna i orkestralna muzika; 3) crkvena muzika; 4) scenska muzika; 5) muzičko-pedagoška literatura.

Unradujući pojedine skupine nastojala sam u uvodnom dijelu svake skupine pružiti njezinu opću, preglednu sliku i dati sadržajne i statističke podatke, a zatim sam navodila djela sabrana u toj grupi po abecednom redu kompozitora. *Pri tom sam nerijetko morala ispravljati imena pojedinih kompozitora, koja su u kartotečni abecedni katalog zbirke unesena s pojedinih kompozicija na kojima su netačno ubiježena nevještom rukom kopista.*

Za izradu kataloga služila sam se različitim naučnim pomagalima, muzičkim leksikonima (Blom, Riemann i dr.), a isto tako velikim enciklopedijskim rječnicima (Treccani, Brockhaus, Mayer, Wurzbach, Poljska encyklopedja povszechna, Naučny slovar i dr.). Kod izrade bilježaka koristila sam se rukopisnim zabilješkama izradivača kartotečnog abecednog kataloga zbirke (dr P. aménac i prof. Andreis), napose njihovim opaskama izrađenim na bazi bibliografskih priručnika Fétisa (F. J. Fétis: *Biographie universelle des musiciens et bibliographie générale de la musique. Deuxième édition, entièrement refondue et augmentée de plus de moitié par --, Tome I – VIII, Sppt. I-II, Publie sous la direction de M. Arthur Pougin, Paris, Firmin Didot & Cie., 1860–1861*), R. Eitnera (Robert Eitner: *Biographisch-bibliographisches Quellenlexikon der Musiker und Musikgelehrten der christlichen Zeitrechnung bis zur Mitte des XIX. Jhdts., Tomes I–X, Leipzig, Breitkopf & Hartel, 1900–1904*) i L. v. Köchela (*Chronologisch-thematisches Verzeichnis sämtlicher Tonwerke Wolfgang Amade Mozarts, Leipzig 1862, 3. izd. obr. A. Einstein, Leipzig 1937*). Ovdje moram spomenuti da je znatan broj kompozicija iz zbirke ostao anonimn. Riješiti problem njihova autorstva je veoma složen zadatak, za koji su potrebna drukčija pomagala od onih koja su meni bila dostupna.

A. VOKALNA MUZIKA

a) svjetovna

I. SOLO. – U skupinu vokalnih sola svrstano je 246 kompozicija. Od toga broja otpada na kompozicije kojima je autor zabilježen 131 djelo, a bez naznake autora ima 115 kompozicija. Najveći dio tih djela sačuvan je u rukopisima i prijepisima (178), a ostatak (68 kompozicija) u štampanim izdanjima XVIII i početka XIX stoljeća.

U šarolikosti naziva kompozicijskih vrsta koje susrećemo u ovoj skupini odražava se muzička terminologija i nomenklatura kraja XVIII i početka XIX stoljeća. Tako su u ovoj skupini zastupljene popijevke i arije, koje se različito raščlanjuju u talijanskim i njemačkim nazivima: *kancone* (*canzone*), *kanconete* (*canzonette*) i *kancončine* (*canzoncine*); zatim *romance*, *kavatine*, *kantate*, *rondoi*, *sonate* (*vokalne*), *boleri*, pučke popijevke (*canti popolari*) i sl. Pa i njemački su nazivi dosta česti: *Lied*, *Melodie*, *Gesang*, *Seitenstück* i dr.

Označujući solističku vokalnu dionicu, kompozitori se najradije služe općim nazivom: za jedan glas (*»per una voce«, »für eine Singstimme«*) i tek u manjem broju slučajeva namjenjuju dionicu određenom glasu: sopranu (u 72 slučaja), basu (10), tenoru (9) i baritonu (1).

Instrumenti pratnje ovako su zastupljeni: klavir (u 114 kompozicija), gitara (54), violina (48), viola (34), bas (34), rog (22), oboa (16), flauta (14), fagot (6), klarinet (4), violine (3), čembalo (3), violončelo (2), harmonij (2), klarino (2), a jedanput i harfa, orgulje i timpani.

Kako vidimo, u toj je skupini svjetovne muzičke lirike udio orgulja kao pratilačkog instrumenta minimalan, a kod duhovne lirike (u crkvenoj glazbi) igraju orgulje kao pratilački instrument vodeću ulogu.

Među kompozicijama te skupine nalazi se i jedan autograf: To je Adlgasserova kompozicija *»Chi sa qual core...«*, kako je to zapisano (Algarotti?) na samom rukopisu: *»Di Gaetano Antonio Adlgasser – autografo«*.

Nije manje zanimljiva ni anonimna kompozicija *»Fra corni, trombe e timpani«*, na kojoj je zabilježeno mjesto i datum nastanka riječima: *»Spalatro 1776«*, prema čemu možemo s dovoljno vjerojatnosti zaključiti da ta kompozicija pripada peru jednoga od kompozitora splitskoga kruga tog doba. Možda bi se smjelo naslutiti da je autor te kompozicije J. Bajamonti, koji je tada bio u punoj stvaralačkoj snazi (bile su mu tada 32 godine). Zna se da se u Splitu već god. 1770, dakle šest godina prije te anonimne kompozicije, izvodilo najznačajnije muzičko ostvarenje Bajamontijevo, oratorij *La traslazione di San Doimo* (za zbor i orkestar). Nije zato nipošto isključeno da bi i ta u Splitu rođena i datirana kompozicija Bajamontijeva doba mogla pripadati upravo njegovu peru ili barem muzičkom krugu.

U toj skupini zastupljeni su s jednom ili više kompozicija ovi autori (kompozitori): J. C. L. Abeille, A. Accorimboni, A. K. Adlgasser, F. Alessandri, J. A. Amon (2), J. Andre, P. Anfossi (4), I. Assmayer, J. Bajamonti (2), L. Beethoven (2), V. Bellini, A. P. Benelli, L. Berger, M. Bevilacqua (2), J. H. C. Bornhardt, B. Bortolazzi, J. Bründel (?), F. Bühler, G. Cagliero (4), Carretiero, L. Caruso, M. Chiesa (2), D. Cimarosa, G. Costamagna (2), G. Crescentini, J. Dahlberg, A. Diabelli, J. Echsclanger, J. B. Ellmenreich, W. Erich, F. Fiumi (2), Gatayes, G. Gazaniga, A. Geldern, Giordano, Ch. W. Gluck, M. Giuliani, P. Guglielmi, B. Hacker (4), E. Haeusler, J. B. Hainglaise, A. Harder (3), M. Hauptmann, M. Haydn (4), F. F. Hurka, F. A. Kanne, C. Keller (3), St. Kinzi, Ch. Kleeberg, M. Kracher, Lindpaintner, F. A. Maurer,

A. Manzoni, G. Meyerbeer, M. Mortellari, J. G. M. Moscheles, W. A. Mozart (2), D. Müller (2), W. Müller (4), Mussini, L. Nussbaumer, G. Paisiello (4), A. W. Passer (2), D. Perez, J. G. Portmann, F. Radicati, Ramboux, F. Reichhardt, Ch. Rheineck, A. Romberg, Fr. A. Rosetti, A. Sacchini, A. Salieri (2), G. Sarti (7), G. Schimm, J. W. Schindele, A. K. Schneider (2), Ch. Fr. Schubart, Fr. Schubert (2), F. X. Sopp, J. F. X. Sterkel (2), T. Susan, D. Terradellas, J. Treml, V. M. Trento, H. A. G. Tuch (2), F. Ugrossy, P. Winter (2), F. Zucconi, J. R. Zumsteeg.

U tu je skupinu svrstano i 110 anonimnih kompozicija svjetovne vokalne muzike za jedan glas, a među njima je i desetak zbirki (zbornika) vokalnih kompozicija bez oznake autora.

2. *DUETI*. Od 40 vokalnih dueta koji su okupljeni u ovoj skupini samo ih je 9 bez oznake autora, a ostalima (31) autor je poznat. Većina ih je u rukopisu (29), a ostali (11) su štampani.

U nazivima dueta odražava se kao i u drugim kompozicijskim vrstama šarolikost tadašnje muzičke terminologije. Većina je tih dueta i nazvana imenom duet. No nerijetko kompozitori žele da specijalnim nazivima svojih dueta označe specifičan karakter kompozicije, pa zato nalazimo, pored najčešćega naziva duet, još i ove oznake: duetti da camera, duettini; zatim arija, pa onda arijeta, nokturno, bakanal, pastoral, kantata, solfeggi, pa onda i njemački naziv Lied, Lieder.

Među autorima u toj skupini ne nalazimo mnogo velikih imena.

Vokalni sastavi tih dueta raznoliki su, ali je najčešća varijanta tenor-bas (10), sopran prvi i drugi (3), a u nekoliko se mahova javljaju i ove varijante: sopran i alt (3), sopran i tenor (3), sopran i bas (2), tenor prvi i drugi (2).

Karakteristična je (za doba i za kompozicije te skupine) činjenica da u instrumentalnoj pratnji ima vodeću ulogu gitara (10 dueta), prištiže je, ali ipak ne dostiže – klavir (8), a još manje je zastupljena violina (7). Ostali instrumenti pratnje nižu se ovim redom: rog (5), viola (4), flauta (3), oboa (3), bas, fagot, violončelo (po 2), a klarinet, čembalo i orgulje samo u pojedinim kompozicijama. Kasniji razvoj pratilačke tehnike ubrzo će i definitivno u XIX stoljeću oduzeti gitari kratkovremeno prvenstvo u korist novoga takmaca – klavira.

U tu skupinu vokalnih dueta svrstan je i jedini potpisani i datirani kompozitorski rad samog Udine Algarottija: »Non sei più bambola« (1816). Možda ima i drugih njegovih radova među anonimima njegove zbirke.

U toj skupini zastupljeni su ovi kompozitori: N. Algarotti Udina, P. Anfossi, B. Asioli, J. Bajamonti, M. Bevilacqua (2), Blorigini, A. Bouffacy, D. Cimarosa, G. Costamagna (2), W. Esslinger, F. Fiumi, M. Giuliani, P. Guglielmi (2), N. Hacker, E. T. A. Hoffmann, St. Kinzi, M. Kracher, L. Marini, P. M. Martini, G. Paisiello, V. Righini, F. Salari, A. Salieri, J. G. Schinn, J. F. X. Sterkel, W. Sutor.

U tu skupinu uvršteno je i devet anonimnih vokalnih dueta.

3. **TERCETI.** Ukupan broj svjetovnih vokalnih terceta iznosi 31, i to 20 s imenima kompozitora, a 11 anonimnih. Štampom ih je izdano 11, a ostali su u rukopisu.

Od istaknutih kompozitora susrećemo u toj zbirci Michaela Haydna (s jednom kompozicijom) i W. A. Mozarta (s tri kompozicije).

Nazivi kompozicija su vrlo raznolični: pored općeg naziva tercet »a 3 voci« nalazimo tu popijevke, napitnice, varijacije, serenade, maske-rate, bakanale, divertimenta, Gesang, Lied i sl.

I sastavi pokazuju, i pored relativno malih mogućnosti, niz varijata: najčešće susrećemo dva tenora i bas (u 12 kompozicija), ali ima i ovakvih varijanata: sopran, alt i bas; alt, tenor i bas; dva soprana i bas; sopran, tenor i bas; tenor i dva basa.

Najčešći instrumenti pratnje jesu bas (7) i gitara (6), a onda se nižu ovim redom: violončelo (4), violina (3), klavir (3), čembalo (1), orgulje (1). Nekoliko ih je »a cappella«.

Svjetovni i, tako reći, ležerni karakter dobrog dijela tih terceta odražava se u njihovim nazivima, pa prema tome i u njihovoj društvenoj namjeni: »komični tercet«, »Gesellschaftslied«, »burleskna popijevka«, »Tafel-Lied«, »divertimenti campestri«, »Trinklied«, »La baruffa«, »mascherata« i sl.

U toj skupini zastupljeni su djelima ovi autori: A. Bagnavacallo, A. Bergami, N. Betscher, C. Blum, Ch. Cannabich, S. Capricornus, Th. Clarer, W. A. Mozart (2), F. Paër, A. W. Passer (3), F. Schneider, Th. Susan, Vetusti.

4. **KVARTETI.** U toj je skupini sabrano 65 vokalnih kvarteta, i to 51 s naznakom autora i 14 anonimnih. Većina je u rukopisima (42), a ostalo u štampanim izdanjima (23).

I u toj skupini pokazuju nazivi pojedinih kompozicija šarolikost muzičke terminologije kraja XVIII stoljeća; tu susrećemo »Gesang«, cancon, kantatu »Trinklied«, »Tischlied«, serenadu, nokturno i sl.

U pogledu angažmana vokalnih dionica prevladavaju četveroglasni muški sastavi, pa se stoga najčešće javljaju ansambli od dva tenora i dva basa, tri tenora i jednog basa. Ali je dobro zastupljen i uobičajen kvartetski sastav sopran–alt–tenor–bas. Neke su kompozicije bez instrumentalne pratnje. Od instrumenata koji su tu i tamo uposleni u pratnji redaju se po jačini angažmana ovim redom: klavir (3), violina (2), viola (2), rog (2), bas (2); zatim po jedanput viola, gitara, flauta, čembalo (2).

Kompozitori su: I. Assmayer, Blondel, C. Blum, A. Bonifacy, L. Call (2), J. F. Dorn, G. Ev. Fuss, B. Hacker (2), M. Haydn (7), Holty, C. Kreutzer, J. G. Laegel, Fr. S. Lanz (2), C. T. Moritz, W. A. Mozart, J. Ohnewald, G. Pichler (2), H. Proch, Riccardo, A. Salieri (3), J. G. Schirn (3), G. E. Schlier, Fr. Schubert, I. X. R. Seyfried (4), L. Spohr (3), Th. Sussan.

5-6. *KVINTETI I SEKSTETI*. Ti vokalni sastavi su dosta škrto zastupljeni u zbirci: u svemu dva kvinteta i jedan sekstet.

Oba su kvinteta anonimna: jedan je od njih uz orkestralnu pratnju, a drugi »a cappella«. Vokalni sastav: sopran-tenor 1-2 i bas 1-2. Vokalni sastav seksteta: tenor 1-3 i bas 1-3. Pratnja nije izrađena.

7. *ZBOROVI*. U toj skupini sabrano je 40 vokalnih zborova: 22 s naznakom autora, a 18 anonimnih. Devet je izdano štampom.

Kompozicije nose različita imena: zbor (pretežito četveroglasni muški, a manje mješoviti ili dvostruki zbor), himna, kantata, solo, Lied, arija i sl. Pratnja je u pravilu manji ili veći instrumentalni sastav s učešćem svih važnijih instrumenata, od violine i klavira do trombona i timpana.

Evo imena kompozitora: A. André, M. Battagel (2), J. Eybler, Fr. Fiumi, B. Haecker (5), J. Haydn (3), M. Haydn (3), L. Koželuh (2), St. Pavesi, Fr. L. Seidl, S. Slezacek, L. Spohr.

b) *crkvena*

1. *SOLO*. U skupinu solističkih kompozicija crkvene glazbe svrstano je 65 kompozicija, od toga 56 s naznačenim autorima, a devet je anonimnih. Veći dio spomenutih kompozicija su rukopisi ili prijepisi (44), a manji je dio (21) štampan.

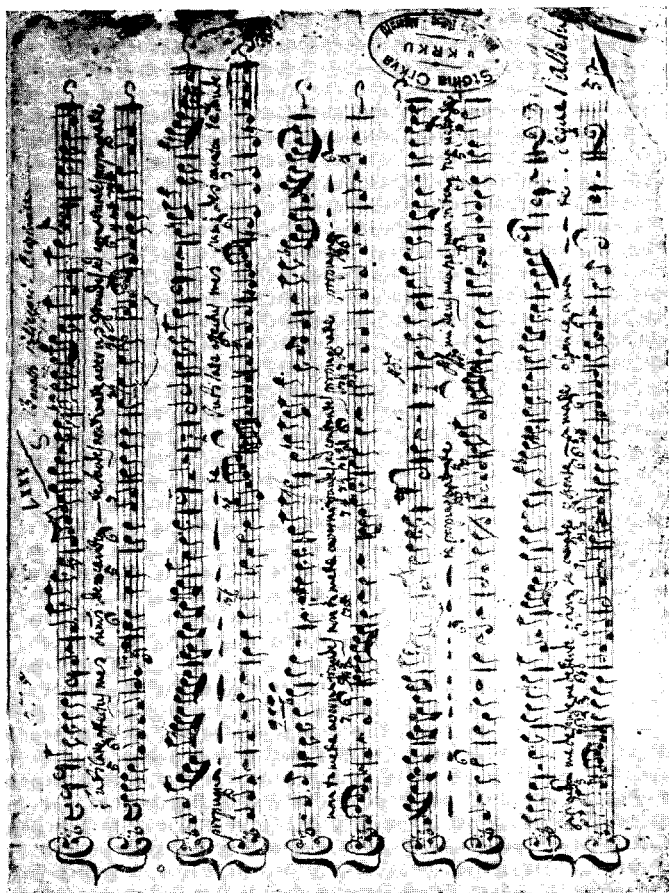
Kao kompozicijske vrste zastupljene su u toj skupini: ofertorij (24), motet (10), misa (6), pjesma (4), »molitve« (3), kantata (2), rekviem (2) i dr.

Solistička vokalna jedinica povjerena je u najvećem dijelu kompozicija sopranu, a ponegdje basu (4), altu (3), tenoru (3) i baritonu (1).

Instrumentalne dionice u sastavu pratnje u daleko najvećem broju zastupaju orgulje (u 40 kompozicija), pa onda violine (u 58 kompozicija) i viole (u 23 kompozicije), a učešće ostalih instrumenata u pratnji repartira se ovako: rog (19), instrumentalni bas (14), violina (15), violončelo (10), oboa (7), klarinet (7), klavir (6), flauta (4), truba (4), kontrabas (3), fagot (2), timpani (2), klarino (1).

U toj je skupini sačuvan i jedan autograf: K. A. Adlgasser, Cantata B. M. V. (na sign. LXXI 2 Y), kako je to zabilježeno na naslovnoj strani rukopisa. Kantata je pisana za sopran solo uz pratnju dviju violina i orgulja.

Autori te skupine kompozicija su ovi: K. A. Adlgasser (3), I. Amon, Andrea, P. Anfossi, J. Bajamonti (2), A. Bauer, Fr. Bühler, L. Cherubini (5), D. Cimarosa, G. Costamagna, G. Curcio, D. Desiro, Fr. Fiumi, I. Haas, B. Haacker, G. Hartdobler, J. A. Hasse, J. Haydn, M. Haydn (2), I. Holzbauer, M. Keller (8), J. M. Kracker, V. Martini (4), A. Montono, L. Mozart, G. Paisiello, B. Pellizzari (2), G. B. Pergolesi, I. Pleyel, J. Preindl, I. G. Schicht, L. Schwerdt, T. Trajetta, A. Vranicki, M. Zoch (3).

B. Pellizzari, *Jubilate* za bae i orgulje (autograf)

2. **DUETI.** U toj skupini vokalnih dueta crkvene glazbe nalazi se 105 kompozicija, od toga 31 anonimna. Daleko najveći dio tih kompozicija sačuvan je u rukopisima (i prijepisima) XVIII i XIX stoljeća (100), a neznatan dio je štampan (5).

U tim duetima najčešći je sastav tenor i bas (36 kompozicija), zatim dva tenora (29), sopran i alt (14) i dva soprana (14). U ostalim susrećemo sopran i tenor (7), sopran i bas (3), alt i tenor (2), alt i bas (1), dva alta (1) i sopran i kontraalt (1).

U pratnji dominiraju orgulje i violina. Orgulje, koje su zastupljene u 80 kompozicija, nerijetko su i jedini instrument pratnje, što je razumljivo i s obzirom na fakturu tih djela i na mjesto njihova izvođenja. Violina je zastupljena u 34 kompozicije, gotovo od reda u višestrukturalnom sastavu. Ostali su instrumenti zastupljeni ovako: viola (14), bas (11), rog (11), violina (8), oboa (4), flauta (3), klavir (2), klarinet (2), fagot (1), klarino (1) i truba (1).

U toj skupini prevladavaju ofertoriji (46) i mise (cijele ili pojedini dijelovi, 38). Od ostalih vrsta najbrojnije su zastupljeni moteti (10), pa litanije (4), himne (3) i dr.

Među kompozitorima te skupine nalazi se posebna grupa *splitskih* skladatelja crkvene muzike iz kraja XVIII stoljeća, koja je, čini se, s naročitom ljubavlju njegovala vokalne ducte. To su: J. Bajamonti, Antun Alberti (»Spalatino«), Domenik Barocci i osobito plodni Benedikt Pellizzari (podrijetlom Talijani). Ovaj posljednji sam je komponirao 19 vokalnih dueta za potrebe crkve. Bajamonti 11, Alberti 3, a Barocci 2 dueta. Na kompozicijama su ubilježena i imena tadašnjih istaknutih splitskih crkvenih dirigenata; jedan od njih je netom spomenuti kompozitor Pellizzari, a drugi je neki Vincentino »Maestro di Capella nella Metropolitana di Spalato« (isp. Pellizzari B., LXXII 2 M 2).

Središnja ličnost oko koje su se okupljali muzički stvaraoci Splita potkraj XVIII i početkom XIX stoljeća bio je, čini se, dr Julije Bajamonti, liječnik, pisac i jak intelektualac, u to doba najznačajnija duhovna pojava Splita.

Kompozitori zastupljeni u toj skupini s jednom ili više kompozicija su ovi: K. A. Adlgasser, A. Alberti (3), Andreazzi, J. Bajamonti (11), D. Barocci (2), A. Bonifacy, F. Bühler, W. Casser, P. Cernivani, L. Cherubini (2), D. Cimarosa, G. Drexel, P. U. Endholzer (2), B. Furlamento, A. Galasso (2), G. Genzo (2), G. J. J. Hahn, J. Haydn, M. Haydn, M. Keller, J. A. Kobrich, J. M. Kracher (7), L. Locatelli, S. Meluzzi, A. Passer, P. Pavona, B. Pellizzari (19), G. B. Pergolesi, J. Preindl, C. J. Rodewald, A. Vranicki.

3. **TERCETI.** Skupina vokalnih crkvenih terceta, uz instrumentalnu pratnju, sadržava 116 kompozicija, od kojih su 33 djela neoznačenih skladatelja. I tu je najveći dio djela u rukopisima i prijepisima (97); 19 kompozicija izdano je štampom.

Od autora okupljenih u toj skupini najbrojnije su zastupljeni: Bajamonti (11), Kracker (6), Fernsteiner (5), Pellizzari (4), Passer (4), Genzo

(4); Bajamonti i Pellizzari pripadaju, kako je već rečeno, krugu splitskih kompozitora crkvene glazbe. U toj skupini nalaze se još dvojica kompozitora splitskoga kruga, i to Alberti s dvije kompozicije i Barocci s jednom. U toj skupini nalaze se i drugi hrvatski kompozitori, tako Antun Sargo (Sorkočević) i, vjerojatno, Antun Točić (Tochich) – svaki zastupljen s jednom kompozicijom.

Po kompozicijskim vrstama mogli bismo sve vokalne tercete razvrstati uglavnom u tri grupe: najbrojnija nosi *ofertorijski* karakter (oko 50 kompozicija; druga obrađuje *misu* (u cijelosti ili po dijelovima kao što su »Kyrie«, »Gloria«, i sl., oko 45); *litanije* (16 kompozicija) zauzimaju treće mjesto.

Od glasovnih sastava u tim tercetima najčešći je ovaj: dva tenora i bas, i to u 82 (od 116) kompozicija. Sve ostale varijante sastava u tim tercetima brojem daleko zaostaju. Susrećemo sopran, alt, tenor (9); sopran, tenor, bas (4); alt, tenor, bas (2); a dva soprana s altom, dva soprana s tenorom, sopran, alt i bas i dva soprana s basom svaki tek u jednom sastavu.

Instrumentalna pratnja tih terceta, s obzirom na količinsku upotrebu pojedinih instrumenata, dala bi se poredati u ovom nizu: orgulje (u 71 kompoziciji), violina (u 84), rog (u 48); bas (19), flauta (18), klarinet (16), viola (16), oboa (17), timpan (13), truba (9), violončelo (5), kontrabas (3), fagot (2), klavir (1) i pozauna (1).

Kompozicijama su zastupljeni ovi autori: A. Alberti (2), Alesani (3), J. Bajamonti (11), D. Barocci (2), L. Biscontini, A. Bonifacy (2), F. Bühler (2), P. Cernivani, D. Desiro (2), A. Eidt, G. Genzo (4), L. Gonzaga, M. Haydn, J. Holtzman, J. M. Kracher (6), Le Blond, Marzona (2), S. Mercadante, P. Morandi (2), D. Müller (3), J. Ohnewald, A. W. Passer (4), Pausch, P. A. Pavonna, B. Pellizzari (4), M. Pernsteiner (5), Renetti, J. F. Rüttimann, A. M. G. Sacchini, Th. Schaller, G. B. Schiedemayr, A. Schmid (3), A. Sargo, M. Sandler (2), A. Tochich, D. A. Vescoci, W. Vratny (2), M. Zoch (2).

4. *KVARTETI*. Najveću skupinu kompozicija u zbirci čine *vokalni kvarteti* crkvene glazbe; ima ih u svemu 354. Od toga 334 kompozicije imadu naznačene i autore, a samo ih je 20 anonimnih. U rukopisima ili prijepisima sačuvano je 206, ostatak (148) je u štampanim izdanjima.

Među mnogobrojnim autorima koje susrećemo u toj skupini nalaze se i najistaknutija kompozitorska imena onoga vremena, a od pojedinaца sačuvano je i do dvadeset djela. Prevladavaju ofertoriji (155) i mise (111). Mise su i ovdje zastupljene ne samo kao cjeline nego često s pojedinim stavecima (»Kyrie«, »Gloria« i dr.). Na trećem su mjestu litanije (49). Slijede rekvijemi (13), moteti (8), himne (6), različite melodije (5), responzoriji (3), oratoriji (2) i sekvence (2).

Sastav je gotovo isključivo: sopran–alt–tenor–bas. Varijante (sopran, dva tenora i bas ili tri tenora i bas i sl.) rijetki su izuzeci.

U instrumentalnoj pratnji tih kvarteta imaju vodeću ulogu, kako valja i očekivati, orgulje, koje su zastupljene u 284 kompozicije te skupine. Za orguljama slijedi violina – u 280 kompozicija.

U pratnji su zastupljeni i ovi instrumenti: rog (169), viola (136), timpani (135), violina (126), klarinet (115), flauta (95), klarino (88), tromba (75), oboa (49), violončelo (46), fagot (44), kontrabas (35), bas (29), pozauna (2), klavir (1) i »battuta« (1).

U toj skupini sačuvano je, prema katalognim bilješkama i nekoliko autografa: dva K. A. Adlgassera, jedan Fr. Bühlera, tri E. J. Eberlina, pa J. Hössa i Fr. Lippa.

Mnoge od kompozicija te skupine datirane su danom izvedbe ili postanka dotičnog djela. Najveći dio datuma ide u drugu polovinu XVIII stoljeća, a ostatak u prve decenije XIX stoljeća.

Sudeći ne samo po broju kvarteta ove zbirke nego i po bilješkama na rukopisima kao i na velikom broju štampanih izdanja kvartetske literature, mislim da bismo smjeli ustvrditi da je potkraj XVIII stoljeća, a nešto manje i na početku XIX stoljeća vokalni kvartet bio najomiljeniji sastav za koji su nastajale posebne crkvene kompozicije.

U toj skupini zastupljeni su ovi kompozitori: K. A. Adlgasser (9), A. Alberti, Alfarzi, J. A. Angeber (2), Augustin, F. J. Auman, J. Azenhofer (2), J. Bajamonti, Belach, A. Bergt, S. Bernardi, G. B. Borghi, F. X. Brixy, F. Bühler (13), P. Camerloher, L. Cherubini (3), F. Danzi (2), R. Dedler (2), J. Demharter, K. Ditters, K. Dobelhof-Dior, I. Donati, J. M. Dreyer (6), C. L. Drobisch (26), J. E. Eberlin (9), W. J. Emmerig (9), A. J. Emmer (2), P. V. Endholzer, Ferdinand III, A. Fuchs et M. Pernsteiner, M. Gaele, L. Gatti (6), Fr. Xav. Gauster, J. B. Gänsbacher, F. Gleissner (3), E. Groll, B. Gruber (3), M. Gugler, Guttingsstein, J. Hackl, A. F. Haeser (2), J. Hafeneder (3), Haltenberger, F. Hanoscheck, J. A. Hasse, M. Hauber, J. Haydn (3), M. Haydn (35), K. Hochecker, J. Holzmänn (6), S. Hopler, J. Höss (10), F. Jungbauer, M. Keller (2), J. A. Kobrich, J. M. Kracher (13), F. X. Kubie (3), J. B. Lasser (2), J. A. Lauchert, G. Likl (2), G. Lipawsky G., F. Lipp, W. A. Mozart (13), D. Müller (7), S. Nasolini, F. Novotni, J. Ohnewald (10), H. S. Osswald, G. P. da Palestrina, A. Pařížek (3), A. W. Passer (6), J. Pasterwitz, Pausch, M. Pernsteiner (5), J. Preindl (11), V. Röser (3), J. Ryba, A. Salieri, J. B. Schiedemayer (12), A. Schmid (2), J. Schnabel, F. Schneider, C. P. Schobacher, I. X. R. Seyfried, M. Stadler (3), A. Unterkofler, V. Vanhal, D. A. Vescovi, J. G. Vogler (5), W. Vratny (5), M. Waldhoer, S. Wilska, P. Winter (2), J. N. W. Wozet (3).

5-6. *KVINTETI*. U skupini vokalnih kvinteta crkvene glazbe nalazi se 18 kvinteta, od čega otpada na kvintete s oznakom autora 17 kompozicija, a jedan kvintet je anonimn. Štampom su objavljena 4 kvinteta, a ostali su (14) u rukopisima.

Među znatnija kompozitorska imena te skupine ubrajamo samo dva autora: Josefa Haydna (2) i Michaela Haydna (3).

Najjače su zastupljeni u toj skupini ofertoriji, a za njima mise, himne, moteti i sl. Tu je i znameniti oratorij J. Haydna: »Die Schöpfung« u kvintetskoj obradi A. Vranickoga i njegova »Svečana misa« (u d-molu) kao i dva ofertorija M. Haydna.

Vokalne dionice povjerene su četveroglasju sopran–alt–tenor–bas s time da mu se dodaje još jedan glas (sopran, tenor ili bas) s tzv. koncertantnom funkcijom.

Pojedini kvinteti pisani su i »a cappella«. U drugima se javljaju ovi instrumenti: violina (12), orgulje (7), klarinet (6), rog (6), viola (5), oboa(5), timpani (4), bas (4), fagot (3), trombon (3), flauta (2), violončelo (1). Kompozitori su: G. Allegri, K. Ditters, L. Gatti, I. Haas, J. Haydn (2), M. Haydn (3), J. Höss (3), N. Hummel, L. Jansa, I. B. Schindemayer, J. Vogler (2).

7. *SEPTET*. Sačuvani su partitura i dionice jednog vokalnog septeta, koji je u stvari dio mise (»Gloria«), datiran godinom 1789. Autor mu je Antonio Vescovi.

U pratnji sudjeluju: violina I, II, violončelo, oboe I, II, corno I, II, timpani, orgulje.

8. *ZBOROVI*. U toj su skupini našle mjesta u svemu 33 zborne kompozicije. Na većemu je dijelu naznačen autor (20). U štampanim izdanjima sačuvano je u toj skupini zbarske glazbene literature 10 kompozicija, što u cjelini, što u fragmentima. Prevladavaju kompozicije ofertorijskog (12) i misnog karaktera (10), a ostatak otpada na oratorije, himne, litanije i sl. (po jedna kompozicija). Fragmentarnost pojedinih kompozicija, napose kod misa, gotovo je redovita pojava: najčešće nailazimo na dijelove mise, npr. »Kyrie«, »Gloria«, a ostali dijelovi su ostali nedovršeni ili se nisu sačuvali.

Zborove bi mogli podijeliti, prema materijalu naše skupine, uglavnom na tri vrste: na muške, mješovite i dvostruke (mješovite) zborove. Zabilježen je i jedan »dvoglasni zbor« (u anonimnoj »Militärische Feldmesse«). Ponegdje su istaknute solističke vokalne dionice.

U instrumentalnoj pratnji glavnu ulogu igraju orgulje i violina, a za njima slijede rog, viola, klarino, oboa, bas, timpani. Poneki od instrumenata (violončelo, fagot, flauta, kontrabas) javljaju se tek u jednoj ili najviše dvije kompozicije. Autori su: J. Abth, L. Cherubini, A. J. Emmert, J. Haydn (2), M. Haydn (3), M. Kracher, J. B. Lasser, F. Lessetitzky, J. Liebel, D. Müller, S. Neukomm, G. P. A. Palestrina, D. Rampini, I. Raphael, A. Reicha, G. Schinn, Weimer-Bach.

B. KOMORNA I ORKESTRALNA MUZIKA

1. *SOLO*. U skupini komorne muzike za solističke instrumente bez pratnje svrstano je 189 kompozicija; od toga broja otpada na djela kojima je autor zabilježen 131 kompozicija, a bez autora je 58 djela. U

štampanim izdanjima ima ih 89, a ostatak (100 kompozicija) je u rukopisima i prijepisima.

Najbrojnije je zastupljena plesna muzika (Ländler, Deutsche, poloneze, valceri, menueti i sl., 51), slijede sonate i sonatine (34), rondoi (8), koračnice (7), simfonije (3); kapriči (2); divertimenti (2), pastorale (2); monferine (2) i dr. Velik broj kompozicija je u rukopisu bez naziva, pa ih nema ni u ovom statističkom pregledu.

S obzirom na instrumente kojima su kompozicije namijenjene daleko prevladava klavir (106); za njim dolaze: klavičembalo, odnosno clavecin (33), violina (14), gitara (11), orgulje (10), flauta (4), klarinet (1), harfa (1). Tadašnji kompozitori često upotrebljavaju alternativno klavir (piano-forte) ili čembalo, a ponekad navode varijante naziva clavecin ili klavičembalo.

Kompozicije te skupine pripadaju ovim autorima: Fr. E. Aretini, C. Auer, J. Aurnhammer, J. Bajamonti, L. van Beethoven (2), J. Brooks, M. Burty, Fr. Clement, M. Clementi (2), L. Corniani, G. Costamagua, Fr. Diabenne, A. Diabelli, A. F. Duranovsky, F. L. Duschek, Eichinger, A. J. Emmert, K. Endress, Fr. J. Freystadtler, G. Gaal, Fr. Gardii, F. V. Gelli, J. Geraldini, L. V. E. Goubau d'Hovorst, A. Grazioli, G. Grazioli, Fr. Hafer, A. Hartl (2), J. Haydn (5), M. Haydn (3), J. Jelinek, V. Jirovec, K. Kapp, J. Kaufmann, Fr. J. Kirmaier, Fr. X. Kleinheinz, L. Knittelmair, E. K(unerth), L. Koželuch (3), K. Kreith & J. Eder, Fr. Kuhn, E. Kunerth (2), M. L. Leidesdorf, A. Lodi, J. Mähler, P. Masehek, A. Mohaupt (2), S. Molitor, P. Morandi, W. A. Mozart (5), A. E. Müller, Th. Navratil, St. Ossowski, P. A. Pavona, M. Peneduk, A. Pinzger (?), T. Pleyel (8), G. Poffa, Fr. A. Pösslinger, G. Raffaelli, J. G. Rieff, Fr. A. Rosetti, A. Rodonti d'Araizla (2), A. U. G. Sacchini, S(aint)-George Chevalier de, M. Schaky, L. Scherf, J. B. Schiedemayer, C. D. Schläger, A. Schmid (2), G. A. Schmid, J. A. Schmittbaur, W. Schneider, Fr. A. Schrattenbach (3), Fr. Schubert (3), W. Schütz, D. A. L. Smiths, H. Sontag, A. Sperber, J. Spergher (2), G. Starbels, D. Steibelt, Strobach, X. Strobel, J. N. Tipser, Toesca di Castellamonte, A. F. Ursacher, G. Valery, G. J. Vogler, P. Vranicky, C. M. Weber (2), A. Wiest, J. Woelfl, M. Woldemar, K. Zeuner.

2. *DUI*. U toj skupini komornih dua sakupljeno je 380 kompozicija, i to 338 s označenim autorima, a 42 bez autora. Preko polovine tih djela (220 kompozicija) izdano je štampom, a ostatak je sačuvan u rukopisima ili prijepisima.

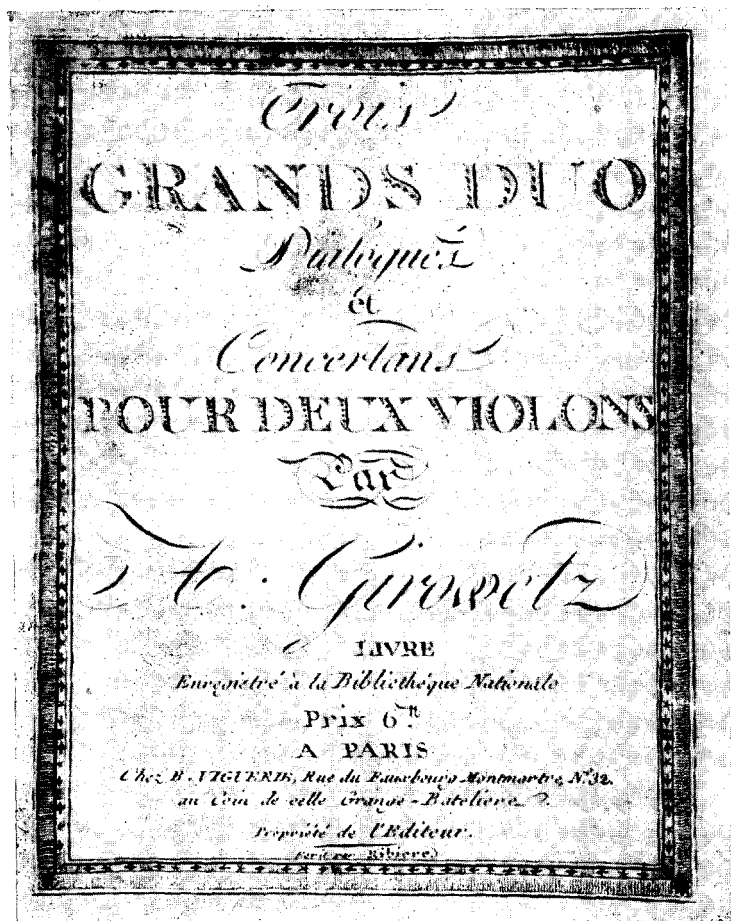
Od znatnijih kompozitora sačuvana su u toj skupini djela J. S. Bacha (1), L. v. Beethovena (2), J. Haydna (8), M. Haydna (2), W. A. Mozarta (8) i F. Schuberta (1). Od ponekih kompozitora koji su danas uglavnom zaboravljeni sačuvano je u toj skupini više, a katkada i pravo obilje kompozicija.

Od kompozitora slavenskoga podrijetla najvećim brojem kompozicija predstavljen je češki kompozitor A. Jirovec (Gyrowetz, 7 djela), slijede K. Vutki (3), Jan Nep. Hummel (2), Kleczinski (2), Koczvara (1) itd.

Svi oblici koje smo susreli kod solističkih djela komorne muzike nalaze se još brojnije zastupljeni i u toj skupini: sonate (68), varijacije (48), plesna muzika (Ländler, poloneza, valcer i dr., 23), serenade (19), divertimenti (9), nokturni (5), koračnice (3), menueti (2), monferine (2), potpuri (2), po jedan rondo, uvertira itd.

Instrumentalni sastavi aplicirani u toj zbirci dva dostižu dvadesetak varijanta: violina-violina (115), violina-gitara (45), violina-violina (34), flauta-flauta (30), violina-klavir (29), violina-violončelo (19), gitara-gitara (10), violina-bas (8), flauta-gitara (7), klavir-klavir (7), flauta-violina (5), viola-violončelo (4), flauta-klavir (4), oboa-bas (3), flauta-bas (3), violončelo-bas (3), violončelo-violončelo (3), flauta-klavičembalo (3), klavesin-klavesin (2); pojedinačne su aplikacije utvrđene u ovim sastavima: violina-flauta, violina-kontrabas, viola-bas, viola-violina, flauta-violončelo, klavir-violončelo, klavir-bas, klavir-gitara, klavir-kontrabas, oboa-oboja, rog-rog.

Kompozicije te skupine pripadaju ovim autorima: J. Albrechtsberger, M. S. Arnold, J. S. Bach, H. Baer, P. M. Fr. Baillot, I. Fr. Barmann, L. Beethoven (2), Bernthal, Bertoni F., M. Bevilacqua, L. Nihary, F. Blasius (2), G. Blieml (2), C. Blumenthal C., J. Blumenthal (4), L. Blumenthal, A. Bonifacy, L. Borghi, B. Bartolazi (2), J. B. Breva, L. Call (22), A. Capuzzi, F. Carulli, F. Caudella, Fr. Danzi, A. Diabelli (2), F. Devienne (4), Chr. L. Dietter (2), D. Dottori, Dotzauer, Drexel, Fr. Dunkel, A. Duranowsky (2), P. Dutillien, A. Eberl, E. Eichner, H. Eppinger, J. Eybler, A. J. Fauvel, J. G. Ferrari, J. M. Feurle (2), J. Fiala (2), P. Fiorillo (2), J. Fischhoff (2), J. Fodor, P. Fux (2), J. Gallus, J. Gansbacher, J. M. Gebauer, F. V. Gelli, G. Gerli, C. E. Graaf, F. Gragnani, Fr. Gregoir, J. Hafeneder, P. Hänsell (2), J. Haydn (8), M. Haydn (2), H. A. Hoffmann, Fr. A. Hoffmeister (8), J. S. Hollbach, J. N. Huber, A. Hugot, J. N. Hummel (2), L. Jansa (2), V. Jirovec (5), A. Kammel (2), Kramář (Krommer) Fr. V. (6), V. Kraus, K. Kreith (4), R. Kreutzer (4), N. Krufft, J. Küffner (2), A. Lacroix (2), A. Lolli, A. Lonrez, G. M. Lucchesi (2), V. Maschek, L. Massoneau, M. A. Matauscheck, W. Matiegka, D. Mayr, N. Mestrino, Meyer, S. Molitor, Fr. Mosel, M. Mösl, W. A. Mozart (8), A. CH. Müller, Fr. Müller (2), J. Müntzberger, Fr. Chr. Neubauer (9), L. Neuhauser (2), G. Nicolai, J. Ohmeyer, C. Ordenez, W. A. Passer (9), Fr. J. Pechaček, J. M. Pfeiffer, V. Pichl, J. Pirlinger (2), I. Pleyel (32), W. Pohl (3), G. B. Polledro, Fr. A. Püssinger, J. Pramstraler, A. Reicha, I. Reindler, F. Ries (4), P. Rode (2), A. Rolla (4), A. & B. Roberg (3), J. Ruzicka, Cl. Schall (2), J. B. Schiedmayer, G. A. Schneider (6), K. S. Schonebeck, Fr. Schubert, W. Schweitzer, Fr. Sozzi, J. Spech, L. Spohr, A. Stadler, H. Staedter, Fr. Stahl, K. Stamitz (6), Th. Stanick, I. Stanzinger, D. Steibelt (4), J. Fr. X. Sterkel (3), M. Streibinger, Fr. Tandler, A. Teyber (2), F. A. Titz, Fr. Uber, J. Vanhal (2), G. B. Viotti (2), L. Vogel, A. Vranicki (4), G. Walter, A. Weiss, L. J. Wolf (2), J. H. Worzischek, K. Wutky (3), J. N. Zapf, R. Zumsteeg.

Tri velika dua za dvije violine A. Girowetza (naslovna strana)

3. *TRIJI*. U toj skupini komornih trija sabrane su 242 kompozicije, i to 229 s označenim imenima kompozitora, a 13 ih je anonimnih. Veći je dio kompozicija te skupine sačuvan u štampanim izdanjima (132), a ostatak je (110) u rukopisima i prijepisima.

Od poznatih autora susrećemo u toj skupini J. S. Bacha (1), Beethovena (7), Boccherinija (3), J. Haydna (3), Händela (1), Mozarta (7), Pergolesija (1).

Oblici tih komornih trija raznoliki su, ali se najčešće susreću sonate (29), zatim serenade (25), varijacije (23), različita plesna muzika (Ländler, poloneze, valceri i sl., 9), nokturni (16), divertimenti (9); menueti (5), fuge (2), rondoletto (1), kanon (1) i kasacija (1).

Ispitujući vrste instrumentalnih sastava mogla sam utvrditi preko četrdeset varijanata. Najčešći su ovi sastavi: dvije violine i bas (35), flauta–viola–gitara (21), dvije violine i violončelo (20), dvije violine i violončelo (15), klavir–violina–violončelo (14), violina–viola–gitara (15), violina–viola–violončelo (13), violina–viola–violončelo (11), 2 violona i bas (9), flauta–violina–violončelo (9), 3 flaute (7), dvije violine i viola (6); čembalo–violina–violončelo (5), flauta–violina–gitara (4) itd.

Zastupljeni su ovi autori: J. Ch. Bach, M. Battagel, L. Beethoven (7), Ch. Fr. Beck, Benda, A. Besozzi, Ch. K. Blum, J. Blumenthal (3), L. Boccherini (4), A. Bohrer, A. Bonifacy (2), J. Brandl, A. Breymann, A. B. Bruni, F. Bühler, L. Call (26), W. Cramer, G. Demachi, A. Diabelli, A. Dimmler, G. Distler, J. Dorsch, C. M. Dratschmiedt, Fr. J. Dussek (2), Fischer, E. Franz, F. Fränzel, Ph. Freund, G. F. Fuchs, J. Fuss, J. J. Fuetsch (3), P. Fux, L. Gatti, E. Gavard des Pivets, C. Gerster, B. Ginge, J. Hafeneder (3), Haver, J. Haydn (3), G. Fr. Händler, A. Hergert, J. Hoffmann, Fr. A. Hoffmeister (7), A. Höllmeyer, J. N. Hummel, J. B. Hannach, L. Jansa (3), V. Jirovec (6), A. Kammell, F. A. Kanne, F. Kauer, K. Khyn, J. Klaszinsky (2), W. Klengenbrunner, G. H. Kohler, O. K. E. Kospoth, L. Koželuh (4), R. Krentzer (2), Fr. Kramář (Krommer), N. Krufft, J. Küffner (2), J. Labotzky, A. Lachnith, J. Lanz, Fr. Lachner, Ph. Libon, G. Lickl, Loeffler, W. Matiegka (2), Montelli, I. Fr. Mosel, W. A. Mozart (7), Fr. Chr. Neubauer (4), J. Nisle, H. S. Oswald, J. Panny, A. W. Passer (7), G. B. Pergolesi, I. Pleyel (9), G. B. Polledro, Fr. A. Füssinger (7), F. Rault, A. Reicha (3), Fr. Reichhart, I. Reindle, J. Richter, P. Rode, A. Rolla (3), Fr. A. Rosetti, L. Saint-Lubin, Schicker, J. B. Schiedemayr (2), C. P. Schultz, W. C. Schweitzer, S. Sechter, J. Sperger (2), Fr. Stahl, K. Stamitz, D. Steibelt (2), J. Fr. X Sterkel, N. Stoessel, J. Strauss, Tedeschi de Millionario, Fl. Türk, J. Vanhal (3), G. B. Viotti (4), F. Völkert, P. Vranicki, K. Wagner, G. Weber, J. Wessely, M. Zoch.

4. *KVARTETI*. Skupina komornih instrumentalnih kvarteta ide u najbogatije skupine zbirke. Ona sadržava 365 djela. Najvećem dijelu kompozicija te skupine naznačen je autor (340), a bez oznake autora je relativno malen broj (25). Budući da su se kompozicije za instrumentalni kvartet i mnogo izvodile, razumljivo je da ih se mnogo i štampalo.

00

XXVII

*Triu Duos
pour
deux Flûtes,
compasé par
Mozart.*

Canonicos. Liv. 1.

N. 1283. 1283.

Fl. 12.

Offenbach, pour Jean André.

Tri dua za dvije flaute W. A. Mozarta (naslovna strana)

Odatle razmjerno velik broj štampanih djela u ovoj skupini (205), a manji dio ostao je u rukopisima (160).

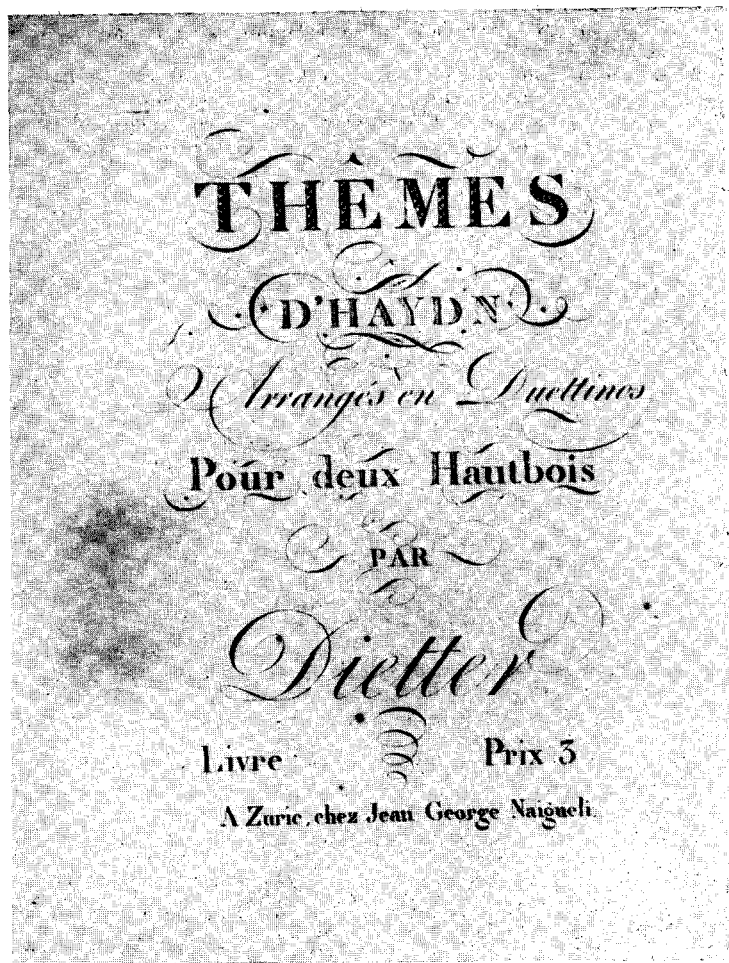
Kompozicije te skupine nose u najvećem dijelu naziv: *quatuor* ili kvartet. No ima ih i s drukčijim nazivima. Tu su plesne kompozicije (s nazivima *Ländler*, *polonaise*, *Walzer*, *Galopp* i sl. – 15 kompozicija), varijacije (8); nokturni (6), simfonije za gudački orkestar (5), *divertimenti* (5), *serenade* (4); koncerti (3); *pastorale* (2), *fuge* (2); *kvodlibeti* (2), po jedan *menuet*, *fantazija* i sl.

Kvartetski sastavi koji se upotrebljavaju u kompozicijama te skupine pružaju šaroliku sliku: ima ih preko trideset varijanata. Ipak i u tom obilju dadu se uočiti tako reći standardni sastavi, koji su i najčešći. Donesimo sedam takvih sastava: 2 violine–viola–violončelo (160), 2 violine–viola–bas (73), flauta–violina–viola–violončelo (30); klavir–violina–viola–violončelo (6), fagot–violina–viola–violončelo (10), 4 flaute (4), 3 violine–bas (4).

U toj skupini zastupljeni su s jednom ili više kompozicija ovi autori: J. Adamer, G. Albrechtsberger, I. Amon, V. Arcari, Fr. Aumann, J. Chr. Bach, G. Bachmann (4), L. Beethoven (5), B. T. Berbiguier, Fr. Bernardi, J. G. Berwald, J. Brandl, A. B. Bruni, Fr. Bühler (2), L. Call (5), G. G. Cambini (4), J. A. Dahmen, M. D'Alayrac (2), Fr. Danzi (7), J. B. Davaux, Fr. Devienne (3), J. G. Distler (7), K. Ditters, I. Fr. Dotzauer (2), R. Dressler, A. Fr. Duranowski, M. Ferandini, G. Fiala (2), M. G. Fischer, J. Fodor, E. Franz, J. Gallus, Geyka, Fr. Grill, P. Hänsel (11), J. Haydn (15), M. Haydn (7), Fr. A. Hiller (2), Fr. A. Hoffmeister (20), A. Hüller, Ivanschiz (ili Ivancziz), J. B. Jannach (3), L. Jansa (2), V. Jirovec (11), K. Kocher, H. Köhler, L. Koželuh (3), K. Kreith, K. Kreutzer, R. Kreutzer (4), Kramař (Krommer) Fr. (17), J. Lacher, J. Lammer (2), J. M. Lanz-FL. M. Gassmann, Ph. Libon, G. Lickl, J. Fr. Lindner, G. Lipinski, Lüfler, A. Lorenziti, J. Mayseder (6), J. Michel (11), N. G. Monn, Monteuno, J. B. Moralt, W. A. Mozart (17), Fr. Chr. Neubau(e)r (4), G. Paisiello, A. W. Passer, J. M. Pfeiffer, A. Pinzger (2), I. Pleyel (48), W. Pohl (2), M. Ponton, Fr. A. Pössinger, H. A. Präger, J. Pramstraler (2), F. Radicati, A. Reicha (3), J. Richter (5), A. Rieder, F. Ries, P. Rode (5), A. Romberg (4), B. Romberg, J. J. Rössler, Schindlöcher, W., J. K. Schlick, M. Schmidt (3), J. Schmitt, G. A. Schneider (3), Fr. Schubert, F. Sozzi, J. Spech, L. Spohr, K. Stamitz (4), J. Stich, A. F. Tietz, L. Tomasini, J. Vanhal (5), G. B. Viotti (2), J. Chr. Vogel, P. Vranicki (9), K. Weiss, J. Wessely, P. Winter, J. Wölfl (2), J. Zeilinger, F. Zeller.

5. *KVINTETI*. Skupina komornih kvinteta Algarottijeve zbirke sadržava u svemu 101 kompoziciju, od kojih 91 s oznakom autora i 10 anonimnih. 61 kompozicija je objavljena, a 40 ih je sačuvano u rukopisima.

Većina kompozicija te skupine nosi opći naziv: kvintet ili *quintuor*. Ali ima i drugih naziva: koncerto (7), simfonija za gudački orkestar (5),

Haydnove teme za dvije oboe (Dietter, naslovna strana)

poloneza (3), varijacija (2), divertimento (2), »Deutsche« (2), rondo (2), nokturno (2), serenada (2), po jedanput: sonata, motet, marš, parthia.

Ispitujući instrumentalne sastave tih kvinteta, mogla sam utvrditi preko trideset varijanata, od kojih su u najčešćoj upotrebi ove: dvije violine–dvije viole–violončelo (35), flauta–violina–dvije viole–violončelo (21), flauta–dvije violine–viola–violončelo (3); flauta–violina–dvije viole–violončelo (3); tri violine–viola–violončelo (3).

U toj skupini kompozicija zastupljeni su ovi autori: L. v. Beethoven (2), D. Blasi, L. Boccherini, K. Buttinger, L. Call (4), A. Capuzzi, D. Gimarosa, Fr. Danzi, K. Ditters, J. Eybler, E. A. Förster (2), L. Gatti, P. Hänsel, J. Haydn (3), M. Haydn (2), J. Hoffmann, F. A. Hoffmeister (7), N. Huber (2), V. Jirovec, Fr. Kramář (Krommer) (10), Lachner, L. W. Maurer, J. Mayseder (2), L. Mozart, W. A. Mozart (5), S. Neukomm, J. Nisle, V. Pichl, I. Pleyel (14), W. Pohl, J. Pramstraler, A. Romberg (3), B. Romberg (2), G. A. Schneider (2), J. Sperger, Fr. Stahl, A. Stamitz (2), K. Stamitz (2), J. Vanhal (2), A. Vranicki (2).

6. SEKSTETI. U ovoj skupini sačuvana su 23 seksteta, svi s naznakom autora. Pet je izdato štampom, a 18 je u rukopisu.

Pored općih naziva sekstet i sextuor, zastupljeni su i ovi nazivi: simfonija (za gudački orkestar) (11 komp.), kasacija (3) i jedanput – koncerto, menuet, nokturno, varijacije.

Sastavi seksteta pokazuju veliku raznovrsnost. Ima ih gotovo toliko koliko i kompozicija (18). Najčešći su ovi: dvije violine–viola–bas–dvije flaute (6); dvije violine–dvije viole–violončelo–bas (3), harfa–flauta–violina–dva roga–bas (3); flauta–klarineta–violončelo–dvije viole–bas (2). Ostali su sastavi zastupljeni pojedinačno.

U toj skupini susrećemo ove autore: G. Albrechtsberger, Baldan, Fr. Danzi, K. Ditters (2), J. Hafeneder, J. Haydn (3), V. Hebelt, Fr. A. Hoffmeister (3), K. Khym, L. Legnani et M. L. Leidesdorf, I. Pleyel (6), E. Sandl, G. Sarti.

7. SEPTETI. Malobrojna je skupina komornih septeta: u svemu 10 kompozicija. Svima su autori označeni, a štampom je izdana samo jedna (J. N. Hummel: Grand Septuor).

Tri su septeta i nazvana tim nazivom (septet ili septuor). Od ostalih naziva susrećemo ove: menuet (2), valcer (2), galop, kotiljon, »Redout-Deutsche«, koncerto. Najčešća su ova dva sastava: dvije violine–viola–violončelo–dva roga–bas (4) i dvije violine–flauta–klarineta–dva roga–bas (4). Ostale varijante upotrebljavane su samo u pojedinim kompozicijama.

U toj su skupini zastupljeni s jednim ili više djela ovi kompozitori: J. Bode, Fr. Bühler, J. N. Hummel, Juyl (3), W. A. Mozart, S. Ribinig de Rothenfeld, J. Wessely (2).

8. ORKESTAR. U skupini orkestralnih djela zbirke sabrano je 145 kompozicija, i to 121 s oznakom autora, a 25 bez oznake. Štampana su 44 djela, a u rukopisu su sačuvane 102 kompozicije.

P
XXI

GRANDE FUGUE

tantôt libre, tantôt recherchée

(2 Violons, Alto & Violoncelle)

Dediee avec la plus profonde veneration

Son Altesse Imperiale et Royale Eminentissime

MONSIEUR LE CARDINAL

RODOLPHE

*Archiduc d'Autriche, Prince de Hongrie
et de Boheme, Prince-Archevêque d'Olmutz, etc. etc.
Grand Comte de l'Ordre Hongrois de St. Etienne de de de*

PAR

L. VAN BEETHOVEN

Oeuvre 133
(Symphonie de l'Adieu -)

VIENNE

chez Mrs Artaria,
Kohlmarkt, N. 488.

Orkva
u KRKU
Pobitima Glava - Aguram

W. 570. in Artaria
57 - 58. op.

Ref. 570. in Artaria

Velika fuga za gudački kvartet op. 133 L van Beethovena (naslovna strana)

Raznoliki su i mnogobrojni nazivi pojedinih kompozicija koje susrećemo u ovoj skupini. Pored čestog i općega naziva »za orkestar«, nalazimo i dvadesetak specifičnih naziva. Najčešći su: simfonija (48 kompozicija) i koncerto (46), a ostali se redaju ovako: valcer (16), »Ländler« i »Deutsche« (13), koračnica (10), menuet (8), poloneza (4), varijacije (4), galop (4), rondo (4), kadrila (2), serenada (2), nokturno (1), sonata (1), divertissement (1), kvodlibet (potpuri) (1), kotiljon (1), ekosez (1).

Što se tiče orkestralnih sastava oni su vrlo raznoliki. Da bismo tu raznolikost i dokumentirali, iznijet ću sheme sastava koje upotrebljava Mozart u orkestralnim kompozicijama (1-8) sačuvanim u ovoj skupini:

1. *Concerto u B-duru* (za klavir, veliki orkestar): flauta-dvije oboe-dva fagota-dva roga-klavir-dvije violine-violončelo-kontrabas.
2. *Concerto u C-duru*: dvije oboe, dva roga; klavičembalo-dvije violine-violončelo-kontrabas.
3. *Concerto u G-duru* (za klavir i orkestar): flauta-dvije oboe-dva fagota-dva roga-klavir-dvije violine-dvije viole-violončelo-kontrabas.
4. *Deutsche samt Trio et Coda*: dvije flaute-oboa-dva fagota-dva klarineta-dvije trompete-dva roga-timpani-dvije violine-violončelo-kontrabas.
5. *Concerto u B-duru*: flauta-dvije oboe-dva fagota-dvije trompete-dva roga-timpani-flauta-dvije violine-violončelo-kontrabas.
6. *Rondo u D-duru*: flauta-dvije oboe-dva roga-dvije violine-violončelo-kontrabas.
7. *Deutsche Tänze*: dvije flaute-dvije male flaute-oboa-dva klarineta-dva fagota-dvije trompete-jedan rog-timpani-bubanj-dvije violine-violončelo-kontrabas.
8. *Menuetti con Trios*: dvije flaute-jedna oboa-dva fagota-dva klarineta-dvije trompete-dva roga-timpani-dvije violine-violončelo-kontrabas.

Orkestralni sastavi u ostalim kompozicijama te skupine nebitne su varijante, u kojima dolaze do većeg ili manjeg izražaja dodatni instrumenti, većinom sporednog značaja.

U toj su skupini zastupljeni ovi kompozitori: G. Albertini, G. Arnold, D. E. F. Auber, J. Chr. Bach, J. Bajamonti, Brustileck, A. Capuzzi, D. Cimarosa, K. Ditters (4), J. M. Dreyer, J. F. Eck, A. J. Emmert, A. Fils, F. Fiorillo, E. A. Foerster, F. Fraentzl, Fr. Gardi, L. Gatti, G. Genzo, Gerardi, Goth, J. Haydn (3), M. Haydn (4), Fr. A. Hoffmeister (4), I. M. Jarnović (3), V. Jirovec, Junghans, J. Kačkovsky, O. K. E. Kospath, L. Koželuh, Krautgartner, R. Kreutzer, K. H. Kunze, La Lance, Chevalier de J. Leitermayer, J. S. Mayr & Vratny, V. Martin y Soler, L. Massonneau (2), F. A. Maurer, W. A. Mozart (9), J. G. Naumann, W. Neugebauer, Fr. Pehaček, Petruzzio, N. Piccini, A. Pinzger (?), I. Pleyel (6).

B. G. Polledro, W. Reuling, F. Robuschi, A. Rolla (3), Fr. A. Rosetti, G. Rossini, E. Schick, J. B. Schiedermayer (2), G. A. Schneider (2), G. J. Sieber, Sperber, L. Spohr, A. Stamitz, K. Stamitz, Steidler, J. Triebenses, J. Vanhal, G. B. Viotti, P. Vranicky, J. Wendlich, K. Westermayer.

C. DRAMSKA MUZIKA

Najčešće nalazimo vokalne fragmente (arije i dr.) za glas i instrumentalnu pratnju, a nerijetko je vokalna dionica prenesena isključivo na instrument. Sličnu pojavu susrećemo i u ostalim skupinama dramske muzike.

U svemu je sačuvano 366 kompozicija dramske muzike, i to 332 s oznakom autora, a 34 bez nje. Štampom ih je izdano 141, a veći dio (225) sačuvan je u rukopisnom obliku.

Ima priličan broj štampanih izdanja čitavih opernih i operetnih djela. No fragmenti su, kako smo rekli, mnogo češći. Javljaju se pod veoma različitim nazivima: uvertira, arija, finale, kavatina, arijeta, rondo, valcer, kancona, scena, recitativ, »lied«, koračnica, »redout-deutsche«, romanca, poloneza, serenada, pantomima, napitnica (»Trinklied«), simfonija, varijacija, himna, zbor.

Ukratko: šarolik terminološki odraz muzičko-scenskoga stvaralaštva s kraja XVIII i početka XIX stoljeća.

I. SOLO. Vokalnih ili instrumentalnih solističkih odlomaka ima u toj skupini 127, i to 105 s oznakom autora a 22 bez takve oznake. Štampano ih je 40, a veći dio (87) sačuvan je u rukopisnom obliku.

Najuposleniji instrument u toj skupini je klavir; nalazimo ga u 50 kompozicija, i to bilo kao jedinog tumača kompozicije ili kao pratioca. Orkestar prati pjevača u 31 kompoziciji. Ostali se instrumenti redaju po broju angažiranosti ovako: gitara (13), violina (8), bas (5), viola (4), flauta (3), klarinet (3), klavičembalo (2), rog (1).

U toj su skupini kompozicija zastupljeni ovi autori:

Benda J.: *Daphnis und Chloe.*

Benda J.: »Selbst die glücklichste der Ehen«. Arie aus »Walden«.

Boieldieu Fr. A.: Arie aus der Oper »Jean von Paris« (1812) nach Blumenfelds »Die falsche Prima Donna in Krähwinkel«.

Boieldieu Fr. A.: »Begiebt mein Herz...« Arie aus der komischen Oper »Jean de Paris«.

Boieldieu Fr. A.: Cavatine aus der Oper »Die weisse Frau«.

Caraffa M.: Arietta nell'opera »Adelaide«.

Caraffa M.: Tenor-Arie aus der Oper »Der Klausner«.

Cherubini L.: »Segne Gottheit mein Bestreben«. Arie aus der Oper »Die Tage der Gefahr«.

Cherubini L.: »Deh, Serena!« Rondo.

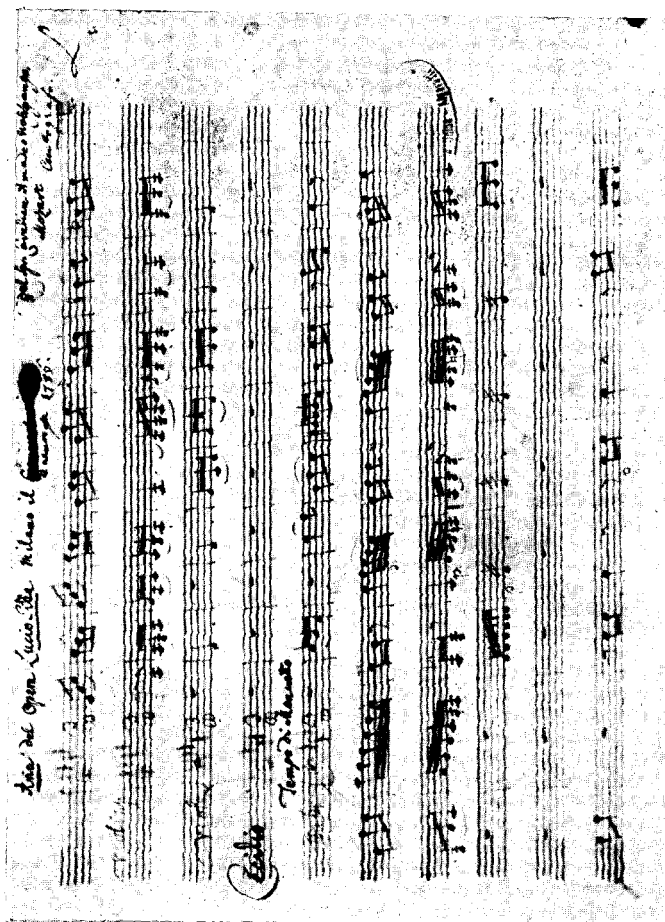
1. Sudio Bajamonti Sonata pro Organo Gradus 1760

Handwritten musical score for 'Sonata pro Organo Gradus 1760' by Julije Bajamonti. The score is written on ten staves, each with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. The manuscript is written in ink on aged paper.

Julije Bajamonti, Sonata za orgulje (rukopis)

- D'Alayrac M.*: Arie aus der Oper »Nina oder Wahnsinn aus Liebe«.
- Ditters K.*: »Apotheker und Doktor«.
- Ditters K.*: Der Apotheker und der Doktor. Arie aus der komischen Oper.
- Ditters K.*: »Ich höre den Donner brummen« (Arija iz opere Hieronymusa Knickera »Hokus Pokus«).
- Ditters K.*: »Ich will dir was erzählen«. Arie aus der Oper »Hokus Pokus« Hieronymus Knicker.
- Ditters K.*: Arie aus der Oper »Hokus Pokus« (nach H. Knicker).
- Datillien P.*: »Un pastorello amabile«. Aria per il Clavicemballo ricavata dall'opera »Gli accidenti della Villa«.
- Gallus-Mederitsch J. & Peter Winter*: »Wer die hohe Liebe kennt...« Aria con recitativo aus der Oper »Babylons Pyramiden«.
- Generalli*: »Nell'mio sen ...« Aria dell'opera »Le convenienze teatrali«.
- Gluck Chr. W.*: Einige Arien aus der Oper »Alceste«.
- Grétry A. E. M.*: »Ha, Falsche! die Türe offen!« aus der Oper »Raoul Barbe-Bleue« (1789).
- Grétry A. E. M.*: »Sollt ungetreu meinem Vergi ich sein ...« Aria dell'Opera »Barbe-Bleue«.
- Guglielmi P.*: Canzonetta tratta dagli »Anni di Noviziato«.
- Guglielmi P.*: »Sa che sa chi sa che sa«. Cavatina dell'opera »Due nozze e un sol marito«.
- Haibel J.*: »Ihr Männer nehmet euch!« Arie aus dem Singspiel »Die Tyroler Wastl«.
- Hasse, J. A.*: »Io non so se amor tu sei...« Aria dell'opera »Antigona«.
- Haydn J.*: »Ich bin der Schneider Olala...« – »Meine Schöne die sagt mir ein Nein«. Arie aus der Oper »Ritter Rolland« (»Orlando Palladino«).
- Isouard, N.*: »Einsam mit gebrochenen Herrn ...« Arie aus der Oper »Joconde«.
- Kauer F.*: Arien aus der Oper »Das Donauweibchen«.
- Kauer F.*: Walzer (f. d. Piano-Forte) aus der Oper »Das Donauweibchen«.
- Kauer F.*: Fuchsen Arie aus dem Singspiel »Das Donauweibchen«.
- Kauer F.*: »Überall erblick«. Arie aus dem Singspiel »Das Donauweibchen«.
- Kauer F.*: »Glücklich ist der Ehemann«. Arie aus dem Singspiel »Das Donauweibchen«.
- Kauer F.*: »In meinem Schlosse ist 's gar fein ...« Arie aus dem Singspiel »Donauweibchen«.
- Kauer F.*: »De diversis gustibus«. Arie aus dem Singspiel »Das Faustrecht im Thüringen«.
- Kauer F.*: Arie aus dem »Faustrecht im Thüringen«.
- Kauer F.*: Arie aus dem »Faustrecht im Thüringen«.
- Kauer F.*: Ouvertüre aus der romantisch-komischen Oper »Lucinde, das Sternennädchen«.
- Kreutzer K.*: »Doch nein, mein Herz«. Arie (aus der Oper »Marie«).
- Liverati G.*: »Vieni diletto sposo!« ... Aria dell'opera »Ines de Castro«.
- Martin y Soler V.*: XIV deutsche Tänze aus der Oper »Una cosa rara o Sia bellezza ed onestà«.
- Mercadante S.*: »Giusto ciel ...« Cavatina nell'opera »Elisa e Claudio«.
- Mozart W. A.*: »Alles fühlt der Liebe Freuden ...« Arie aus der Oper »Die Zauberflöte«.
- Mozart W. A.*: (Arien und Gesänge aus der Oper »Die Zauberflöte«).
- Mozart W. A.*: Auswahl der vorzüglichsten Arien und Gesänge aus der komischen Oper »Die Gärtnerin aus Liebe«.

- Mozart W. A.*: »Colla bocca...« Coro ed aria solo della »Finta semplice«.
- Mozart W. A.*: »Das Ständchen« aus der Oper »Il Don Giovanni«.
- Mazart W. A.*: »Dies Bildniss...« (Adaptacija poznate arije iz opere »Die Zauberflöte«).
- Mozart W. A.*: »Dies Bildniss ist bezaubernd schön«. Aria aus d. Oper »Die Zauberflöte«.
- Mozart W. A.*: Die Zauberflöte. Eine grosse Oper in Clavierauszug. (Uvertira, arije i ansambli).
- Mozart W. A.*: Die Zauberflöte. Gesänge aus der Oper (u. noch andere nebst mehrere Märsche).
- Mozart W. A.*: »Finch'han dal vino calda la testa«. Aria dell'opera »Il Don Giovanni«.
- Mozart W. A.*: »Mentre ti lascio«. Aria.
- Mozart W. A.*: »Non più andrai...« Aria dall' opera »Le nozze di Figaro«.
- Mozart W. A.*: »Pupille amate...« Aria dell' opera »Lucio Silla«.
- Mozart W. A.*: Sei arie buffe, tratte dalla »Finta semplice«.
- Mozart W. A.*: »Se il labro timido« (Aria Celije iz opere »Lucio Silla«).
- Mozart W. A.*: »Vedrò mentre in sospiro...« Aria dall' opera »Le nozze di Figaro«.
- Mozart W. A.*: »Wie stark ist nicht dein Zauberton«. Aria aus der Oper »Die Zauberflöte«.
- Müller W.*: Aria aus dem Singspiel »Aline oder Wien in ein anderem Weltteil«.
- Müller W.*: Ariette aus dem Zauberspiel »Der Alpenkönig u. der Menschenfeind«.
- Müller W.*: »Die Katze lässt das Mäusen nicht«. Aria aus dem Singspiel »Sonnenfest der Bramineu«.
- Müller W.*: »Die Müdl, die Lieb' u. der Wein«. — »Ihr lieben, guten Leute, hört!« Arien aus (dem Singspiel) »Der Zauberzitter«.
- Müller W.*: »Es seufzt einmal um Mitternacht...« Aria aus dem Singspiel »Das neue Sonntagskind«.
- Müller W.*: »Ich frag'obsequialiter...« (Arie aus d. Singspiel »Das neue Sonntagskind«).
- Müller W.*: »Ut re mi fa sol«. Aria aus d. lokalen Posse »Herr Joseph u. Frau Baberl«.
- Müller W.*: »Wegen meiner...« Aria aus »Dem neuen Sonntagskind«.
- Müller W.*: »Wer niemals einen Rausch«. Aria aus »Dem Neuen Sonntags-Kind«.
- Müller W.*: Zwölf Angloisen. Aus der Oper (!) »Das neue Sonntagskind«.
- Neuner*: Die drey Sklaven. Eine Pantomime von Hr. Schlottauer.
- Nicolini G.*: »Dagli affani ogn'alma oppressa...« Nell' opera »Anibale in Bittinia«.
- Pacini G.*: »Esso il mio cor rapi...« Aria nell' opera »La donna del lago«. (Rossini?)
- Pacini G.*: Recitativo e rondo nell' opera »Adelaide e Comingio«.
- Faër F.*: »Ah! se pietà nel seno«.
- Paisiello G.*: »Chi non sa che sia...« Aria.
- Paisiello G.*: »Oh, candida pace!« Arija (iz nepoznate opere).
- Portogallo M. A.*: »Sperai vicino il lido...« Scena ed aria
- Reuling W.*: Six valse pour le Piano-Forte sur des motifs favoris de l'opéra »La dame blanche«.
- Rossini G.*: Aria in C nell' opera »Il barbiere di Siviglia«.
- Rossini G.*: Aria (neidentificirana) iz nepoznate opere.
- Rossini G.*: »Contro un cor che accende amore«. Aria nell'opera »Il barbiere di Siviglia«.

Arija iz opere *Lucio Silla* W. A. Mozarta (naslov ispisao Mozartovom rukom)

Rossini G.: »Di tanti palpiti...« Cavatina dall'opera »Tancredi« ridotta per chitarra da W. Passer.

Rossini G.: »Manca un foglio...« Aria nell'opera »Il barbiere di Siviglia«.

Rossini G.: Mosè in Egitto. Arie des Moses.

Rossini G.: Pezzi favoriti dell'opera »Tancredi«.

Rossini G.: Tancred (»Die Schildwache«).

Rossini G.: Zwei Chöre aus der Oper »Tancredi«.

Salieri A.: »Deh, tergete, sì tergete...« Aria.

Sarti G.: Rondo dall'opera »La pescatrice fedele«.

Seyfried I. X.: »Man nennt mich den kleinen Pupu...« Arietta aus dem »Löwenbrunn«.

Seyfried I. X.: Maurisches Lied. Arie aus der Oper »Alamar der Maure«.

Spontini G. L.: Marche Triomphale dell'opera »La Vestale«.

Spontini G. L.: Triumph-Marsch aus der grossen Oper »Die Vestalin«.

Vranicki A.: »Heissa! Lustig ohne Sorgen! Aus der Oper »Oberon«.

Weber C. M.: »Einsam bin ich nicht«. Aria tratta dalla »Preziosa«.

Weber C. M.: Trink-Lied, aus der Oper »Der Freyschütze«.

Weber C. M.: »Un ob die Wolke sie verhülle«. Arie aus der Oper »Der Freyschütze«.

Weber C. M.: Scena ed aria (»Ozean-Arie«). Aus der Oper »Oberon«.

Weigl J.: »La stima ferma e vera...« Aria aus der Oper »L'Accademia del M^o Cisolfant«.

Weigl J.: »Mich durläuft, mich durglüht«. Arie aus dem Singspiel »Das Waisenhaus«.

Weimar C.: »Die Schadenfreude«. Eine Operette für Kinder.

Winter P.: »Ich war, wann ich erwachte...« Romanze aus der Oper »Das unterbrochene Opferfest«.

Winter P. & J. Gallus: »Wer die holde Liebe kennen...« Aria con recitativo aus der Oper »Babylous Pyramide«.

Zingarelli N.: »Ines de Castro«. Rondo.

U tu su skupinu svrstane i 22 kompozicije dramsko-scenske muzike neoznačenih autora.

2. **DUETI**. U skupini dueta s područja dramske muzike nalazimo 76 djela, i to 70 s naznakom autora, a 6 anonimnih. Štampano je preko polovine (41), a manji dio (35) sačuvan je u rukopisnom obliku.

U toj su skupini kompozicija zastupljeni ovi autori: J. Benda (2), Fr. X. Bixy, M. Caraffa, K. Ditters, G. Farinelli, A. Fischer, Chr. W. Gluck, A. E. M. Grétry (4), Fr. A. Hoffmeister, N. Isouard, V. Jirovec, J. Klinsky, A. König, R. Kreutzer, L. L. Loiseau de Persius, V. Martin y Soler (2), J. S. Mayr, N. Méhul, S. Mercadante, W. A. Mozart (7), W. Müller (2), F. Paër (5), G. Paisiello (3), J. P. Pixis, Fr. A. Püssinger, G. Rossini (17), J. Rotondi d'Arailza, I. Schuppanzigh, G. L. P. Spontini, F. Tomala, J. Vanhall, J. Weigl (2), C. M. Weber, N. Zingarelli.

3. **TERCETI**. Skupina terceta dramske muzike skromna je po broju sačuvanih djela. Obuhvaća svega 17 kompozicija, i to 15 s oznakom autorova imena, a dva bez nje. Štampom ih je izdano pet.

Evo imena kompozitora čija su djela svrstana u tu skupinu: D. E. F. Auber, J. Benda, F. X. Bixy, L. Cherubini, D. Cimarosa, A. Diabelli (2), A. E. M. Grétry (2), Fr. A. Hoffmeister, J. Höfner, V. Jirovec, J. Lanz, A. W. Passer.

4. **KVARTETI.** Kvarteti su relativno mnogobrojni: ima ih 89 i svi nose oznaku autora. Štampom ih je izdano oko polovine (41 kompozicija).

U toj su skupini kompozicija zastupljeni ovi autori: D. F. E. Auber (7), J. Benda (2), A. Boieldieu (4), L. Cherubini (4), D. Cimarosa, N. D'Alayrac (2), K. Ditters (3), A. E. M. Grétry, J. Haydn, Fr. A. Hoffmeister, N. Isouard, V. Martin y Soler (2), N. Méhul, S. Mercadante, W. A. Mozart (13), W. Müller (2), H. S. Oswald, G. Paisiello, N. Piccinni, G. Rossini (11), A. Salieri (3), G. Sarti, G. L. P. Spontini (2), St. Storace, Fr. X. Süßmayr, G. Tritto, I. Umlauf, A. Vigano, P. Vranicki, C. N. Weber, J. Weigl (4), P. Winter.

5. **KVINTETI.** Kvinteti su malobrojni: u svemu 16 kompozicija (sve s oznakom autorova imena), od čega je više od polovine (9) izdano štampom.

Zastupljeni su ovi kompozitori: M. Bernardini di Capua, A. Boieldieu, L. Cherubini, P. Guglielmi, F. H. Himmel, W. A. Mozart, F. Paër (2), G. Paisiello (3), G. Rossini (2), J. Chr. Vogel, P. Winter, R. Zumsteeg.

6. **SEKSTETI.** Od seksteta scenske muzike sačuvana je u zbirci samo jedna kompozicija, i to iz pera Rossinija. Ta kompozicija izdana je štampom, u orkestralnoj instrumentaciji.

Pored toga u toj su skupini i dva zbornika seksteta u priredbi A. Vanderhagena, u kojemu su sabrane njegove obradbe različitih arija, arijeta, uvertira i sl. iz raznih opera njegova doba.

7. **ORKESTAR.** Broj orkestralnih kompozicija u toj skupini iznosi u svemu 33, i to 30 s oznakom autorova imena i tri anonimne. Štampom su izdane samo dvije.

Zastupljeni su ovi autori:

Barta J.: 2 Overtüren.

Bellini V.: »Il braccio suo conquise...« Cavatina.

Bellini V.: »Il Pirata« Aria Nr. 7.

Boieldieu A.: Walzer aus der Oper »La dame blanche« (Instrumentirao W. Reuling).

Boieldieu A.: Walzer aus der Oper »La dame blanche« (Instrumentirao W. Reuling).

Generali P.: Introduzione d'»Adeline« ridotto dal Fr. Kubick.

Generali P.: Ouverture dell'opera »I Bacchanali di Roma« arrangée par Ignazio Kollaritsch.

Grétry A. E. M.: Opera »Raoul Barbe-Bleue«. Finale secondo della opera.

Kinzi St.: »Die Schlacht«, Melodramma. (Text von Fr. Schiller).

Mayr J. S.: »Adelasia« Opera. Finale dell'atto primo dell'opera.
 Mayr J. S.: »Ah! ah! non so dirti addio...« Scena, duettino e quartetto con core (za zbor, sole i orkestar).
 Mayr J. S.: Sinfonia nell'opera »Elisa«. Farsa in musica.
 Mozart W. A.: La finta semplice. Opera burlesca.
 Mozart W. A.: Sinfonia dell'opera »La finta semplice«.
 Müller W. (II): »Drehet, Rädchen, drehet euch...« Chor aus der »Zauberzitter«.
 Pacini G.: Polacca (di conversazione) et Allegro marziale (nell'opera »Arabi nelle Gallie«). Ridotto per armonia dal S. Sležacek.
 Paisiello G.: »Cupo, cupo di lontano«. Finale (nenavedene opere).
 Paisiello G.: La Pianella perduta. Farsa in musica.
 Pavesi St.: Sinfonia nella farsa »L'avvertimento di gelosia«.
 Philidor A. D. Fr.: Tom Jones. Comédie lyrique en 3 actes.
 Rossini G.: »Il barbiere di Siviglia«. Finale secondo dell'opera.
 Rossini G.: Andante nella »Cenerentola«.
 Rossini G.: Aria nell' »Inganno felice« (»Una voce mi ha colpito...«) ridotta per orchestra dal M^o Gento.
 Rossini G.: »Di piacer mi balza il cor...« Cavatina nell'opera »La gazza ladra«.
 Rossini G.: Ouverture dell'opera »L'Italiana in Algeri« Ridotta da I. Kolloritsch.
 Sarti G.: »La mia testa in ogni istante« (finale nepoznate opere).
 Seyfried I. X.: »Die Maccabäer« Ouvertüre aus der gleichnamigen Oper, Akt 5.
 Spontini G. L. P.: Ferdinand Cortez. Ouverture.
 Vinci L.: Artaserse. Dramma per musica (1730).

Anonyma:

- »Fate largo al gran barone...« Ansaml iz neimenovane opere,
- (Odloimak iz nepoznate opere).
- »Perplesso! Amici, errate!...« Cavatina nell'opera »Jefte« ridotta per tutta orchestra dal M^o Genzo.
- Pezzo di musica ricavato dell'opera »Il crociato in Egitto« e ridotto a piena orchestra dal M^o Genzo.

D. MUZIČKA PEDAGOGIJA

Od muzičko-pedagoške literature sačuvala su se u ovoj zbirci 42 djela, i to 26 s oznakom autora, a 16 bez nje. Štampom ih je izdano preko polovine (23). Sva djela te skupine razvrstana su prema stručnoj srodnosti.

Elementarna teorija muzike:

Principi musicali (Elementarna teorija muzike). (Vergada 1795).
 Elementi musicali.
 Vježbe za violinu.

Soprano

Ne s'avez la bien, s'avez

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

de l'air

*agosto
1858*

Il tempo. Canto. Mozart.

non agn.

1858

Škola za pjevanje:

- Aprile G.*: Solfeggi (19) a soprano col basso numerato.
Bonifacy A.: Principi di musica – Per imparare a cantare (Elementarna teorija sa solfeggiom).
Kürzinger I. F. X.: Getreuer Unterricht zum Singen mit Manieren und die Violin zu spielen ...
Wölf G. Fr.: Gründliche Singschule oder Unterricht in der musikalisch-richtigen und zierlichen Singekunst. Beč, J. Eder, 1803.
Principi del canto fermo. 1800.
Singübungen (Zbirka solfeggia za jedno grlo bez pratnje).

Škola za klavir:

- Elementarna škola za klavir (U dodatku kompozicije autora: P. Anfossi, B. Pellizari, J. Haydn i dr.). Grazioli s. a.
(Odlomci klavirske škole neoznačenog autora.) s. a.
Vježbe za klavir u 2 ruke. s. a.

Škola za violinu:

- Rode-Kreutzer-Baillet*: Neue theoretische u. praktische Violinschule. 4. Aufl. Wien s. a. S. A. Sterne u. Comp.
Dominik Fr.: Neue theoretisch-praktische Violinschule. Augsburg s. a. bei Anton Böhm.
Hering K. G.: Praktische Violinschule (1810), Leipzig, G. Fleischer Jun.
Zimmermann C. A. F.: Praktische Violinschule. Dresden s. a.
Vježbe za violinu, s. a.
Vom Flageolet (Elementarna škola) s. a.

Škola za violončelo:

- Fröhlich J.*: Violoncell-Schule. Bonn, bey K. Simrock.
Kauer Fr.: Kurzgefasste Anweisung das Violoncell zu spielen. Wien, Artaria et Co., s. a.

Škola za flautu:

- Hugot u. Wunderlich*: Neue Flötenschule. Mainz, Schott s. a.
Hugot u. Wunderlich: Neue theoretische und praktische Flötenschule. (Auszug) Von Fr. Devienne.
Vanderhagen A.: Nouvelle Méthode de flûte. Paris, Pleyel, s. a.
Vanderhagen A.: Remarques sur la façon de jouer la flûte tirées de la Nouvelle méthode de flûte, Offenbach/M. J. André.
Gamme naturelle (Elementarna škola za flautu).

Škola za klarinet:

- Gamme de clarinette (Elementarna škola za klarinet).

Škola za gitaru:

- Elementarna teorija muzike te škole za gitaru i za pjevanje uz gitaru (Na kraju: Gamme universelle de flûte par Mr. Algarotti) s. a. rkp.

Principi di musica, con esercizi per la ghitarra francese, ed alla fine La gamba universale del flauto. s. a.

I. M. C.: Cognizioni elementari teorico-pratiche di musica e di chitarra francese, Firenze 1816, Giuseppe Frilli Ancise.

Sonntag H.: Guitarrenübungen oder zehn leichte Tänze... Dresden; A. R. Frieze, s. a.

Muzička pjesmarica za pučke škole:

Goller P. M.: Kurzgefasster Unterricht zur Erlernung des Choralgesanges.

Hering K. G.: Musikalisches Volksschulgesangbuch Leipzig, Gerhardt Fleicher, 1821.

Obermayer J. B.: Chorallehre von dem gesammten katholischen Kirchen-Ritus. Zum Berufe für Priester. In der Jos. Thomannschen Buchhandlung, 1820.

Vježbe, sonatine i dueti za violinu:

Czerny K.: Deux sonatines... pour le Pianoforte et Violon... composées à l'usage des élèves.

Pohl W.: Acht neue leichten Duette zur angenehmen und nützlichen Übung für angehende Violinspieler, Wien 1803, Gedruckt auf Kosten der Musikal. Typograph. Gesellschaft.

Rolla A.: Étude pour deux violons, Wien, Artaria et Co. s. a.

Rolla A.: Études en dix leçons pour deux violons, Wien, J. Trage s. a.

Schmid A.: III. Duetten für etwas geübtere Violinspieler. Augsburg, Verlag A. Bohm, s. a.

Vježbe za violončelo:

Olivier P., Aubert F.: Études pour le violoncello d'une difficulté progressive. Offenbach/M. J. André s. a.

Vježbe za klavir:

Tischer J. N.: Das vergnügte Ohr und der erquickte Geist in sechs Galanterie-Partien zu Clavier-Übung. Auf Kosten J. M. Hoffner, Nürnberg s. a.

Arije i dueti za flautu:

Ariette francesi (XI) et duettini a due flauti tratti dalla scuola di flauto di F. Devienne.

Teoretsko djelo o zvuku i instrumentima:

Musikton u. Instrumente (Teoretsko djelo na njem. jeziku o zvuku i instrumentima.), Eisenberg 30. VIII 1800.

OPĆA ANALIZA ZBIRKE

1.

Pristupajući općoj analizi iznesenih podataka htjela bih prije svega upozoriti na činjenicu da je u zbirci najjače zastupljena komorna muzika: gotovo polovicu fonda čine komorne kompozicije. Vokalne kompozicije, i to svjetovne i crkvene zajedno predstavljaju trećinu zbirke, a scenska muzika je zastupljena tek devetinom fonda. Je li taj odnos

slučajan ili ima možda posebno značenje? Vjerojatno se u njemu odražuje snažan interes za komornu muziku u prvim decenijama prošlog stoljeća. A možda je i sam Udina kao amater muzicirao u komornim sastavima.

Nadalje se daje iz iznesenih podataka utvrditi da je u zbirci dvostruko jače zastupljena vokalna *crkvena* muzika od vokalne *svjetovne* glazbe. Udina Algarotti je bio svećenik, pa i kompozitor crkvene muzike. Prirodno je zato da se i u njegovu sabiračkom radu snažno odražava naklonost prema crkvenoj muzici.

Šestinu fonda čine anonimna djela, znatan problem zbirke, teško riješiv u našim prilikama i mogućnostima.

Poseban problem predstavljaju i djela, kojima je autor poznat, ali sama djela nisu registrirana ni u Fétisovu ni u Eitnerovu leksikonu pa postoji mogućnost da se radi doista o nepoznatim djelima (ili varijantama) poznatih kompozitora.

Odnos između štampanih i rukopisnih djela u fondu govori u prilog rukopisnih djela, ali u toj rukopisnoj građi ima nemalo prijevoda, pa čak i prijevoda štampanih muzičkih djela. Ipak, u cijelosti se daje reći da je velik dio baš rukopisnih djela zbirke Fétisu i Eitneru – nepoznat. A to je mnogo.

Među štampanim djelima ima rijetkih ranih izdanja, među njima čitav niz nepoznatih Fétisu i Eitneru. Dio štampanog fonda svojevrsna je dokumentacija muzičkog štamparstva, kako je ono zastupljeno u proizvodima tadašnjih najznamenitijih evropskih muzičkih izdavača i tiskara.

Zbirka obuhvaća 2.992 kompozicije (uključujući i 46 djela didaktičkog karaktera). No budući da ima u njoj i nekoliko zbornika, efektivni broj pojedinačnih kompozicija svakako prelazi 3.000. Pripominjem da je u navedeno brojno stanje Udinine zbirke ušlo i nekoliko desetaka kasnijih akvizicija zbirke (npr. izdanja turinske Libreria Salesiana Editrice).

2.

Što se tiče kompozitora zastupljenih u Udininoj zbirci, susrećemo u njoj značajna imena s kraja XVIII i početka XIX stoljeća, kao što su oba Haydna, Mozart, Beethoven. Ipak glavninu čine mnogobrojni kompozitori čija imena danas teže ili nikako ne nalazimo u povijesti muzike.

U ovoj prilici htjela bih upozoriti na uzak krug naših muzičkih stvaralaca koji su zastupljeni u Udininoj zbirci. Pri tomu moram spomenuti da sam često bila u nedoumici koga imam smatrati našim. Jer sama kompozitorska imena, ma koliko naški izgledala, nisu uvijek najpouzdaniji putokaz. A isto sam tako nailazila na tuđa imena koja, očito, ne potječu iz naših krajeva, ali su po sahranim podacima rodom ili radom vezani uz naš teritorij, pa sam ih zato uvrstila u red naših kompozitora.

U takav niz kompozitora htjela bih prije svega svrstati – nazovimo je tako – splitsku grupu kompozitora iz druge polovine XVIII i početka XIX stoljeća, sa godinom Udinine smrti kao završnom. Ta splitska kompozitorska grupa o kojoj je već bilo riječi u uvodu u crkvenim vokalnim duetima, obuhvatila bi ove kompozitore i njihove kompozicije sačuvane u Udininoj zbirci:

Antonio Alberti (*Spalatino*) umro 1804.

<i>Dum contemplar</i> ... (vokalni duet)	
<i>Impromptu del Venerdì Santo</i>	
(vokalni kvartet)	
<i>Pastorale, Stabat Mater</i>	Vokalni soli uz
(vokalni terceti)	instrumentalnu pratnju.
<i>Salve Regina</i>	
(vokalni duet)	

Julije Bajamonti (1744–1800)

<i>Confiteor tibi</i>	
<i>Frena mio bene</i>	
<i>Per quel paterno amplesso</i>	
<i>Adjuva nos</i>	
<i>Agitati affectus mei</i>	
<i>Credo</i> (in G)	
<i>Kyrie et Gloria</i> (in G; autograf)	Vokalni dueti uz
<i>Languet spes</i> (autograf)	instrumentalnu pratnju.
<i>Laudate pueri</i>	
<i>Litanie</i> ...	
<i>Pastorale</i>	
<i>Propitius esto</i>	
<i>Salve Regina</i>	
<i>Sub tuum presidium</i>	
<i>Tantum ergo</i>	
<i>Ave Maris Stella</i>	
<i>Kyrie et Gloria</i> (in C; vjerojatno autograf)	
<i>Dvije litanije</i> (in G & B)	
<i>Litanie a tre voci</i>	Vokalni terceti uz
<i>Litanie della Madonna</i>	instrumentalnu pratnju.
<i>Pange Lingua</i>	
<i>Vos salutem</i>	
Motetto per la Festa di San Luigi	
(vok. kvartet)	

Sinfonia in C (autograf, komorni orkestar)
 Sonata (Allegro, Allegro, Adagio),
 Solo, orgulje.

Dominik Barocci

Responsorium per la Settimana Santa
 Sera prima & seconda (vokal. dueti).

Responsorium per la Settimana Santa
 Sera terza (vok. tercet uz instr. pratnju).

Benedikt Pellizzari

Jubilate O quam O salutaris hostia Tantum ergo Vexila Regis	Vokalni soli uz instrumentalnu pratnju.
Ave Maria Jesu Dulcis Messa a due voci Messa in B Messa chorale da Morto Mottetto per ogni solenità Pacis beata visio Pastorale Salve Regina (dvije varijante) Salve Virgo (autograf) Sub tuum presidium Tantum ergo (u pet prijepisa s varijantama) Veni Sancte Spiritus	Vokalni dueti uz instrumentalnu pratnju.
O salutaris hostia (dvije varijante) Tantum ergo Vexila Regis	Vokalni terceti uz instrumentalnu pratnju.

Neutvrđeni splitski kompozitor

Fra corni, trombe i timpani (vok. solo:
datirano: Spalatro 1776. (J. Bajamonti?).

Da su sva navedena četvorica doista Splićani, svjedoče među ostalim *datumi pojedinih radova uz naznaku mjesta (Spalato, Spalatro)*. Alberti se uz svoje prezime sam naziva »Spalatino«.

Rade oni u drugoj polovini XVIII i prvoj polovini XIX st. To se jasno utvrđuje datiranošću pojedinih radova; npr. Bajamontija god. 1760, 1766, 1775. i kasniji prijepis iz god. 1817; kod Baroccija: »composti a Spalato nell' anno 1835«; kod Pellizzarija je kompozicija *Tantum ergo* datirana godinom 1771. itd. Pa i splitski anonim iz godine 1776. vjerojatno je rad mladoga Bajamontija.

Osim ove »splitske grupe« sačuvano je u Udininoj zbirci još nekoliko kompozitorskih imena i radova koji su u različito doba (pa i prije i poslije Udinina vremena) ostavili vidljivih tragova svoje muzičko-stvaralačke djelatnosti. Spominjem prije svega I. M. Jarnovića, čije su se tri kompozicije sačuvale u rukopisima (ili prijepisima) zbirke. To su Jarnovićevi violinski koncerti u A-duru, D-duru i G-duru (sig. XXXIII Q; XXX Y; XXXIV 2 E). Jedan je datiran godinom 1775. (D-dur). Nadalje bilježim jedva poznato kompozitorsko djelo P. Fr. Kubića, koji je početkom našega stoljeća komponirao četiri crkvene kompozicije: *Messa in A*; *Messa in F*; *Tantum ergo* i *Te Deum laudamus* i jedan *Valz del anno 1815*. Taj Kubić bit će da je podrijetlom Krčanin, ukoliko ga

valja dovoditi u vezu s drom Kubićem (Cubich), koji je god. 1842. objavio u Krku proglas o otvorenju javne biblioteke u Krku s knjižnim i muzičkim fondom Udine Algarottija. Kao kompozitor radio je on početkom XIX stoljeća van Krka, jer je dvije od spomenutih kompozicija datirao godinom i mjestom tadašnjega svoga boravišta: Gorizia 1811, Gorizia 1826.

U to doba djeluje na Hvaru i G. Raffaelli (1767–1843), čije je djelo *Variazioni* (za čembalo) sačuvano među rukopisima Udinine zbirke. Dubrovački kompozitor Antun Sorgo-Sorkočević (1775–1841) zastupljen je u zbirci tercetom *Tantum ergo*.

S nesigurnošću ubrajam u krug naših kompozitora i A. Točića (Tochich) s njegovim tercetom *Miserere* (LXIX G), oslanjajući se zasad isključivo na njegovo slavensko prezime.

Konačno valja da spomenem kao kompozitora i samoga Udinu Algarottija, čija je također jedna kompozicija (s potpisom i datumom god. 1816) sačuvana u njegovoj zbirci; to je njegov vokalni duet »Non sei più bambola« (sign. XLV 2 R). Vjerojatno se u zbirci među mnogobrojnim anonimima nalazi i koje drugo Udinino djelo.

Nije, međutim, bio u Splitu Udinina vremena živ samo produktivni rad; bilo je tamo i dirigenata (Pellizzari i dr.) koji su bili aktivnim pokretačima i voditeljima mnogih muzičko-reproduktivnih izvedaba, napose onih crkvene muzike u splitskoj stolnoj crkvi.

Isto tako bilo je na znatnoj visini i školsko glazbeno obrazovanje. Znamo to iz niza udžbenika i glazbeno-nastavnih pomagala sačuvanih u Udininoj zbirci. Tako se anonimno djelo »Elementi klavira« pripisuje Pellizzariju, a jedna rukopisna teorija samome Udini. Ne manje je zanimljiv i rukopis *Principi musicali* datiran s oznakom mjesta gdje je izrađen »Vergada 1795« (sign. XLIV A).

Prema svemu tome izlazi da je muzička kultura Splita XVIII i početka XIX stoljeća obuhvaćala ne samo sferu produktivne nego podjednako i reproduktivne muzike i muzičko-pedagoškoga obrazovanja. A to nije malo.

Gotovo se sama od sebe nameće poredba s humanističko-renesansnim Splitom: poput ove *splitske muzičke grupe* kraja XVIII i početka XIX stoljeća koja se obrazuje u doba punoga rascvata evropskoga prosvjetiteljstva, formirala se tri stoljeća unatrag u istome gradu slična grupa *splitskih književnika* na čelu s Marulićem, pa onda Božićevićem-Natalisom i Albertijem (iz čije obitelji potječe i kompozitor Antonio Alberti!), pošavši u korak sa svojim vremenom – s rascvalim humanizmom i renesansom. Jedno i drugo može se smatrati dragocjenim svjedočanstvom kulturne budnosti toga hrvatskoga grada.

Broj naših kompozitora i njihovih radova zauzima u zbirci razmjerno skromno mjesto. Pa ipak s radošću bilježimo pojavu naših muzičkih stvaralaca u Udinino vrijeme, jer njihov rad uvjerljivo svjedoči da je stvaralačka muzička misao živjela na našem nacionalnom teritoriju i prije značajne pojave ilirskih skladatelja, koji će, s Lisinskim na čelu, dati nov pravac našem muzičkom stvaralaštvu.

Na kraju da zabilježim još jednu značajku vrijedue Udinine zbirke: u njoj se, prema katalogu, nalazi čitav niz autografa. Uđina je bio, čini se, u živim vezama s mnogim tadašnjim muzičkim stvaraoćima i reproduktivcima, te se tako u njegovoj knjižnici, odnosno zbirci saćuvao izvjestan broj autografa, a među njina i od istaknutih kompozitora Uđinina vremena. Nanizati ću samo imena kompozitora čiji su autografi utvrđeni na osnovu izrićitih bilješki ili autorskih potpisa:

K. A. Adalgasser »Chi sa qual cuore«... (sign. XLIX Z). Na samoj kompoziciji nalazi se bilješka (Uđinina?): »Di Gactano Antonio Adlgasser autografo«. – *Isti*: »Cantata de B. M. V. (sign. LXVII D). Na naslovnoj strani ubilježeno (Uđina?): »autografo«. – *Isti*: »Regina coeli« (sign. LXXI Q). Na naslovnoj strani ubilježeno: »Autografo«. – *Isti*: »Requiem solemnis« (LV D). Na naslovnoj strani ubilježeno da je autograf. – *J. Bajamonti*: »Sinfonia in D« (XXXV 00). Bilješka olovkom od druge ruke na partituri i naslovu dionice »Violino Primo«. Oznaka na rukopisu »Originale« upućuje da je to Bajamontijev autograf. – *Isti*: »Kyrie & Gloria« in G. (LIX F). – *Isti*: »Credo in G« (LIX B). – *J. Barta*: »Zwey Ouvertüren (XXXVII A), prema bilješci autograf. – *Fr. Bühler*: »Missa pro Oberbotzen« in G (LVIII B). – *Isti*: VI Tedeschi (XLII W) iz god. 1817, uz napomenu »Originale«. – *E. J. Eberlin*: »Hymnus« (LXXII 3 P). Na naslovnoj strani datirano 1735: »Autograf«. – *Isti*: »Missa« (LXXVIII B). Na naslovnoj strani datum 1730. i oznaka »Autografo«. – *Isti*: »Offertorium de confessoribus« (LXVII T). Na naslovnoj strani oznaka: »Autografo«. – *M. Haydn*: »Bey Gläser u. Pokalengeklänge« (LI 3 R). Autograf datiran godinom 1796. – *Isti*: »Welche Feier« (id). – *J. Höss*: »Requiem« (LV I). Rukopis datiran godinom 1822. i Uđininom rukom upisano »Autografo«. – *Fr. Lipp*: »La Mort de Jésus. Oratorium« (LXXII 3 M). – *W. A. Mozart*: »Pupille amate«, Aria del opera »Lucio Silla« (XLVI 2 G). Sama je partitura prijepis iz Mozartova vremena, a natpis »Aria del opera Lucio Silla«, Milano il Carnevalle 1786 »del Agr. Cavalliere Amadei Wolfgang Mozart« pisan je Mozartovom rukom, kako je to kasnije (12. V 1832) ubilježio Uđina rijećju »Autografo«. – *Isti*: »Se il labro timido« Arija iz opere »Lucio Silla« (XLVI 2 F). To je datirani prijepis iz god. 1777, ali je Uđina ubilježio da je naslov arije vlastorućno napisao Mozart. – *W. A. Passer*: III Variationen (XXXII H H). Na naslovnoj strani Uđinina zabilješka »Autografo«. –

Pored ovih autografa bit će vjerojatno i drugih.

*

Muzička zbirka Uđinina vrijedan je spomenik muzičke kulture svoga vremena. Postankom svojim ukorijenjena u vijeku evropskoga prosvjetiteljstva, svjedoći, zajedno s bogatom knjižnicom istoga

sabirača, koja se još čuva u njegovu rodnom Krku, o velikim zaslugama Nikole Udine Algarottija kao prosvjetitelja i hrvatskoga rodoljuba. Takva se ocjena i Udinine ličnosti i njegove ostavštine može činiti na prvi mah odveć smjelom ili čak i pretjeranom, pogotovu ako se pođe od poredbe sa sličnim ili bogatijim zbirkama kulturno naprednijih i većih evropskih naroda, kod kojih postoji jača tradicija i veće mogućnosti kolekcionarstva i mecenatstva. Pa ipak, može se reći da ne samo u našim već i u evropskim razmjerima zbirka Nikole Udine Algarottija predstavlja veliku vrijednost.

Analizirajući sadržaj muzičke zbirke tvrdili smo da dragocjena Udina ostavština nije nipošto samo tuda: u njoj smo našli i vidne tragove muzičkih napora naših ljudi. Crpli smo i iz te kulturne dokumentacije uvjerenje da smo i mi sudjelovali u evropskom kulturnom stvaranju u doba prosvjetiteljstva i dali i na muzičkom području svoj, ma i skromni prilog.

Résumé

Dans son travail «La collection des musiques de la Bibliothèque Udina-Algarotti» l'auteur fait une analyse de la Collection des musiques qui a été formée vers la fin du XVIIIème et au début du XIXème siècle par le grand amateur Nicolas Udina-Algarotti.

Nicolas Udina-Algarotti, prêtre catholique, qui vivait à Vienne et à Salzburg et qui était originaire de l'île de Krk (né à Krk en 1791, mort à Vienne en 1838) a légué à sa ville natale, avec sa bibliothèque comptant plusieurs milliers de tomes, une collection des musiques d'environ 3000 oeuvres, soit en manuscrits soit en copies.

Cette collection, attirant depuis longtemps l'attention des musiciens, fut transportée à Zagreb après la première guerre mondiale pour qu'elle devienne plus accessible à l'étude dans ce grand centre musical croate.

Et en effet, après son transfert aux Archives du Conservatoire de Zagreb, la collection devint l'objet d'étude de plusieurs musiciens (B. Sirola, D. Plamenac, J. Andreis et d'autres).

L'auteur du travail «La collection des musiques de la Bibliothèque Udina-Algarotti» a tâché de donner – d'après le catalogue et d'après ses propres études – une appréciation exacte autant que possible de la structure de cette collection pour pouvoir en déterminer la valeur artistique d'après les données ainsi obtenues. La matière de la Collection est divisée d'après les genres des compositions (musique vocale, musique instrumentale, musique religieuse et profane puis la musique chorale et scénique). L'auteur nous fait connaître plusieurs ouvrages en manuscrits dont nombreux sont encore inédits. La plus grande partie de cette collection est toutefois constituée de musiques en copies. Parmi les auteurs identifiés l'auteur nous présente par centaines des noms connus des compositeurs depuis le XVIème jusqu'au XIXème siècle, originaires pour la plupart de l'Europe centrale (Autriche, Tchécoslovaquie, Italie, Allemagne) ainsi que des noms de notre pays (Jarnović, Bajamonti, Pellizzari et autres).

À la fin de son analyse l'auteur nous présente la Collection Udina-Algarotti comme un témoignage valable de la vie musicale de la fin du XVIIIème et du début du XIXème siècle.

L'appréciation définitive de la Collection en général et particulièrement l'appréciation de sa valeur artistique ne pourra être établie qu'après une étude approfondie du catalogue et des oeuvres qu'elle contient.

S A D R Ź A J :

<i>Josip Andreis</i> : Rezultati i zadaci muzičke nauke u Hrvatskoj	5
<i>Albe Vidaković</i> : »Asserta musicalia« (1656) Jurja Križanića i njegovi ostali radovi s područja glazbe	41
<i>Andrija Tomašek</i> : Pavao Markovac	161
<i>Ćiril Petešić</i> : Nekoliko priloga poznavanju naše muzičke prošlosti	199
<i>Ivo Supićić</i> : Umjetničko-historijska uvjetovanost u muzičkom stvaranju	221
<i>Branka Antić</i> : Klavirska muzika u Dubrovniku	241
<i>Ivo Olup</i> : Muzički časopisi u Hrvatskoj	313
<i>Koraljka Kos-Tomašek</i> : Hrvatska umjetnička popijevka od Lisinskog do Berse	335
<i>Bojana Ivančević</i> : Muzička zbirka Knjižnice Udine Algarottija	393

